

ingediend op **2069** (2023-2024) – Nr. 1
27 februari 2024 (2023-2024)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008
betreffende de vestiging, de invordering
en de geschillenprocedure
van provincie- en gemeentebelastingen

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet van 27 oktober 2023	23
Advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens	33
Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit	45
Voorontwerp van decreet van 22 december 2023	55
Advies van de Raad van State	65
Ontwerp van decreet.....	83

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VAN 30 MEI 2008 BETREFFENDE DE VESTIGING, DE INVORDERING EN DE GESCHILLENPROCEDURE VAN PROVINCIE- EN GEMEENTEBELASTINGEN

Samenvatting

Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (hierna het decreet van 30 mei 2008 genoemd) in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet van 30 mei 2008 toe aan een actualisatie.

De wijzigingen bestaan grotendeels uit terminologische aanpassingen, aansluiting bij of vertaling van moderne regelgeving en rechtspraak en aanpassingen op vraag van stakeholders.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (hierna het decreet van 30 mei 2008 genoemd) in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet van 30 mei 2008 toe aan een actualisatie.

B. Inhoud

Voor een deel betreffen de wijzigingen terminologische aanpassingen:

- In het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur wordt niet langer gesproken over een 'financieel beheerder', maar wel over een 'financieel directeur'. In de provincies blijft de term 'financieel beheerder' uit het Provinciedecreet van 9 december 2005 overeind. Voor beide wordt in het decreet van 30 mei 2008 een overkoepelende benaming ingevoerd, analoog aan de politiek bevoegde organen in de provincie en de gemeente (nieuw artikel 3, 1°).
- De termen 'belastingreglement' en 'belastingverordening' worden in de oude versie van het decreet van 30 mei 2008 door elkaar gebruikt. In principe dekken ze dezelfde lading. De term 'verordening' is echter in de eerste plaats gebruikelijk in de politieke sfeer. Daarom, en om meer eenvormigheid in de teksten te brengen, wordt consequent gekozen voor de term 'reglement'.

Daarnaast zoekt dit ontwerp van decreet aansluiting bij of vertaalt het de bestaande, moderne regelgeving en rechtspraak:

- Dit geldt in de eerste plaats voor het Bestuursdecreet van 7 december 2018, dat overheden op de digitale snelweg zet. Onder de voorwaarden van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, kunnen fiscale berichten via elektronische weg aangeboden worden. Onder die fiscale berichten vallen aanslagbiljetten, maar ook aangiftes en bezwaarschriften en alle communicatie die hieruit voortvloeit (nieuw artikel 4, §3, derde lid; nieuw artikel 7, §1, derde lid; nieuw artikel 9, §1, vierde lid). De overstap naar elektronische berichtgeving heeft bovendien mogelijk een impact op de termijnberekening (nieuw artikel 9, §1, derde lid).
- Verder is er de rechtspraak van het Hof van Cassatie, die verduidelijkt wanneer een belasting al dan niet ambtshalve gevestigd moet worden als de belastingplichtige zijn aangifteplicht niet naar behoren vervult. Om meer klaarheid te scheppen, wordt die rechtspraak besproken in de toelichting bij dit ontwerp van decreet. Het is duidelijk dat een zekere keuzevrijheid rust bij het lokaal of provinciaal bestuur, maar wel binnen afgelijnde grenzen (toelichting bij het nieuwe artikel 7).

Andere wijzigingen gaan over de:

- verzending van betalingsaanmaningen en de kosten die deze met zich meebrengen voor de belastingschuldige. Dit ontwerp van decreet verankert het algemeen principe dat zeker een eerste betalingsaanmaning kosteloos verstuurd moet worden naar de belastingschuldige (nieuw artikel 4, §3, tweede lid);
- mogelijkheid om binnen de gemeente ook personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn in te zetten voor fiscale opdrachten. Dit is een logische aanpassing, gelet op de versoepelde personeelsinzet in de gemeente en het OCMW sedert de invoering van het decreet van 12 december 2017 over het lokaal bestuur (nieuw artikel 5, tweede lid; nieuw artikel 9, §2, tweede lid);
- mogelijkheid voor de bevoegde overheid om belastingverhogingen en administratieve boetes kwijt te schelden, als de omstandigheden dit rechtvaardigen. Dit type genaderecht bestaat sinds jaar en dag op federaal en Vlaams niveau, maar ontbrak voor de lokale en provinciale besturen (nieuw artikel 7, §4, derde lid en nieuw artikel 8, zesde lid);
- indexering van de administratieve boetes (nieuw artikel 8, tweede lid);
- afschaffing van administratieve boetes voor derden in de vorm van belastingen. De inkohiering van een fiscale boete is vandaag onzeker voor iemand die niet als belastingplichtige ingeschreven staat in het kohier en wordt dus opgeheven (artikel 7 van dit ontwerp van decreet);
- uitbreiding van de fiscale meldingsplicht voor notarissen bij de vervreemding of hypotheekstelling van onroerende goederen. De nieuwe regeling herstelt de vroegere dubbele meldingsplicht voor de notarissen, d.i. zowel aan de bevoegde financiële ambtenaar van de plaats waar de eerste eigenaar of de houder van het zakelijk recht gedomicilieerd is of zijn hoofdinstelling heeft, als aan de bevoegde financiële ambtenaar van de plaats waar het onroerend goed ligt (nieuw artikel 11, 2°).

C. Advies VTC en GBA

Op basis van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en de Algemene Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), werd een bepaling in het voorontwerp van decreet ingevoegd om een correcte, transparante en veilige verwerking van persoonsgegevens te garanderen bij de vestiging en invordering van gemeente- en provinciebelastingen en de behandeling van bezwaren daartegen,

volgens de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (nieuw artikel 11/1).

De GBA beperkte zich door de hoge werkdruk tot haar standaardadvies voor de redactie van normatieve teksten¹, de VTC drong specifiek aan op passende beschermingsmaatregelen². Het standaardadvies van de GBA ligt in de lijn van de meer uitgespitte opmerkingen van de VTC. De tekstaanpassingen die doorgevoerd werden op basis van het advies van de VTC, beantwoorden dus ook aan de standaarden van de GBA.

In het kort, menen de beide adviesinstanties dat het voorontwerp van decreet voldoende waarborgen kan bieden voor de bescherming van de persoonsgegevens als het de volgende elementen verduidelijkt:

- de correcte rechtvaardigingsgrond;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen ;
- een concrete bewaartermijn.

De VTC wenste daarnaast dat het voorontwerp van decreet garandeert dat

- de communicatie met de betrokkenen juist en veilig verloopt;
- de instemming van betrokkenen voor de verwerking van persoonsgegevens voldoende transparant is;
- elk beroep op een verwerker veilig verloopt.

Er is rekening gehouden met elk van die aandachtspunten in artikel 11/1 van het voorontwerp van decreet. De artikelsgewijze bespreking van artikel 11/1 van het voorontwerp van decreet gaat hier meer gedetailleerd op in.

D. Advies Raad van State

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft op 15 februari 2024 advies uitgebracht bij dit voorontwerp van decreet (advies 75.287/3)³. Dit heeft geleid tot een aantal bijstellingen van het ontwerp van decreet. Hieronder wordt dieper ingegaan op de inhoud van het advies en het gevolg dat daaraan gegeven wordt.

1. Contantbelasting (advies randnummer 3)

In het voorontwerp van decreet wordt de vermelding dat een contantbelasting 'contant' betaald moet worden, gewijzigd naar 'betaling zonder uitstel'. Dit maakt duidelijk dat een contantbelasting niet per se contant in de zin van 'chartaal' betaald moet worden.

De Raad van State merkt op dat het mijden van de formulering 'contante betaling' consequent doorgetrokken moet worden in de tekst van het voorontwerp van decreet. Dit leidt tot de volgende wijzigingen in de tekst van het voorontwerp van decreet:

- in artikel 3, 2°, van het voorontwerp van decreet, wordt de zinsnede '*Als de contante inning niet uitgevoerd kan worden*' gewijzigd in '*Als de contantbelasting niet zonder uitstel geïnd kan worden*';
- in artikel 8, 1° van het voorontwerp van decreet, worden de woorden '*contante betaling*' gewijzigd in '*inning van de contantbelasting*'.

2. Vermelding verzendingsdatum op het aanslagbiljet (advies randnummer 4.1)

¹ Standaardadvies Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 65/2023 van 24 maart 2023.

² Advies Wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2023/138 van 12 december 2023.

³ Adv. RvS nr. 75.287/3 van 15 februari 2024 over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest 'tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen'.

Het ontworpen artikel 4, § 3, vierde lid, 1°, van het decreet van 30 mei 2008 vereist dat op het aanslagbiljet van een kohierbelasting zijn verzendingsdatum vermeldt. Die datum is relevant voor de belastingplichtige omdat de aanvang van de bezwaartermijn hierop steunt. De bezwaartermijn vangt aan op de datum van ontvangst van het aanslagbiljet. Hier geldt:

- bij verzending per post of elektronische verzending: wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag volgend op de datum van de verzending van het aanslagbiljet;
- als het bestuur en de belastingplichtige gebruik maken van hetzelfde elektronische systeem: wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip dat het toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.

De Raad van State acht het mogelijk dat de vermelding van de verzendingsdatum op het aanslagbiljet voor juridische onzekerheid zorgt bij de bewijsvoering over het tijdstip van verzending. Omdat de verzending van het aanslagbiljet, zowel op analoge als via elektronische weg, op andere manieren bewezen kan worden dan via een vermelding op het aanslagbiljet, wordt de verplichte vermelding van de verzendingsdatum uit het voorontwerp van decreet geschrapt.

3. Tijdstip van verzending en ontvangst van elektronische berichten (advies randnummers 4.2 en 4.3)

Op advies van de Raad van State wordt een overzichtstabel toegevoegd van het tijdstip van verzending en ontvangst van elektronische berichten, waaronder ook elektronisch verzonden aanslagbiljetten. Hiervoor moet het voorontwerp van decreet samengelezen worden met artikel II.23 van het Bestuursdecreet, dat algemeen van toepassing is.

In de tekst van het voorontwerp wordt een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de elektronische verzending van berichten in het algemeen en de elektronische verzending van berichten met gebruikmaking van hetzelfde informatiesysteem. In het tweede geval wordt een voldoende mate van controle verondersteld over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van het bericht, waardoor het tijdstip van verzending van het elektronisch bericht gelijkgesteld kan worden met het tijdstip van ontvangst van het elektronisch bericht⁴.

De uitwisseling van berichten via de eBox, zoals geregeld in artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet, geldt als een uitwisseling van elektronische berichten binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid van het Bestuursdecreet⁵.

Dezelfde manier van werken wordt doorgetrokken naar alle bepalingen waarbij een bericht elektronisch verzonden kan worden.

4. Ontvangst van berichten via 'my e-box' of de 'e-box Enterprise' (advies randnummer 4.3.3)

Als 'my e-box' of de 'e-box Enterprise' geactiveerd is bij de belastingplichtige en de gemeente of de provincie gebruik maakt van dat informatiesysteem, ontvangt de belastingplichtige automatisch ook zijn respectievelijk gemeentelijke of provinciale aanslagbiljetten via de e-box.

⁴ Artikelgewijze toelichting bij artikel II.23 van het Ontwerp van Bestuursdecreet, Parl.St. Kamer 2017-18, nr. 1656-1, 50.

⁵ Artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, BS 19 december 2018.

De informatieplicht voor de gemeente en de provincie, overeenkomstig artikel II.22, §2 van het Bestuursdecreet, blijft in dat geval onverkort gelden. De Raad van State wijst bovendien op de mogelijke nood aan bijstand voor personen die moeilijkheden ondervinden bij elektronische communicatie⁶.

5. Fiscale onderzoeks- en controlebevoegdheden voor personeelsleden van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (advies randnummer 5)

Het voorontwerp van decreet voert de mogelijkheid in om personeelsleden van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn dezelfde fiscale onderzoeks- en controlebevoegdheden te verlenen als personeelsleden van de gemeente (artikel 4, 2°, en artikel 8, 5°, van het voorontwerp van decreet).

De Raad van State adviseert om de draagwijdte van die wijziging grondig toe te lichten in de Memorie van Toelichting, aangezien fiscale onderzoeks- en controledaden impactvol kunnen zijn voor de belastingplichtige.

6. Gebrek aan een aangifte (advies randnummer 6)

De Raad van State wijst op een mogelijk interpretatieprobleem als de tekst van het voorontwerp niet uitdrukkelijk vermeldt dat ook het volledig ontbreken van een aangifte tot een ambtshalve aanslag vanwege het bestuur kan leiden.

Het ontworpen artikel 7, §3, eerste lid, van het decreet van 30 mei 2008 wordt daarom aangepast. De zinsnede 'Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan', wordt vervangen door de zinsnede 'Als er geen, geen juiste of volledige aangifte is gedaan'.

7. Invoering genaderecht voor belastingverhogingen en fiscale boetes (advies randnummer 7)

Het voorontwerp van decreet maakt mogelijk dat de bevoegde overheid belastingverhogingen en fiscale boetes kwijtscheldt of vermindert (artikel 6 en 7 van het voorontwerp van decreet). Daartoe werd artikel 9 van het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 'van het bestuur van 's lands middelen' van overeenkomstige toepassing gemaakt op de lokale en provinciale besturen.

Voor de Raad van State is echter een eigen, actuele decretale regeling meer aangewezen, met onder andere een uitdrukkelijke en nader omschreven bevoegdheidstoewijzing aan het college van burgemeester en schepenen en de deputatie en een omschrijving van de beoogde omstandigheden die een kwijtschelding of vermindering rechtvaardigen⁷. Het voorontwerp van decreet is in die zin aangepast.

⁶ Vgl. adv.RvS 74.775/3 van 26 januari 2024 over een voorontwerp van wet 'tot digitalisatie van de relaties tussen de Federale Overheidsdienst Financiën, de burgers, de bedrijven, de rechtspersonen en bepaalde derden en tot opheffing van de wet van 26 januari 2021 betreffende de dematerialisatie van de relaties tussen de Federale Overheidsdienst Financiën, de burgers, rechtspersonen en bepaalde derden en tot wijziging van diverse fiscale wetboeken en wetten', opmerking 4.2.

⁷ Zie overeenkomstige regelingen op andere overheidsniveaus: artikel 3.18.0.0.16 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013: "De leidend ambtenaar van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan kwijtschelding of vermindering van de administratieve geldboetes of van de belastingverhogingen, vermeld in dit hoofdstuk, verlenen als de betrokken partij bewijst niet in fout te zijn" en het zeer uitgebreide hoofdstuk 2 van de wet van 29 maart 2018 'tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst'. Zie ook adv.RvS 64.252/3 van 11 oktober 2018 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 21 december 2018 'tot uitvoering van Hoofdstuk 2 van de wet van 29 maart 2018 tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst'.

8. Toegang derden tot persoonsgegevens (advies randnummer 8.2)

Het voorontwerp van decreet voegt een artikel 11/1 in dat de verwerking van persoonsgegevens regelt bij

- de vestiging en invordering van lokale en provinciale belastingen;
- de behandeling van bezwaren tegen een aanslag, belastingverhoging en administratieve boete door lokale en provinciale besturen (artikel 10 van het voorontwerp van decreet).

Een van de essentiële elementen die in de wetgevende norm geregeld moeten worden, is de aanduiding van de categorieën van personen die toegang hebben tot de verwerkte persoonsgegevens. Hier schoot het voorontwerp van decreet tekort, in die zin dat de toegang tot persoonsgegevens door derden niet strikt genoeg omschreven was. De toegang van derden tot persoonsgegevens in het kader van de vermelde opdrachten, steunt echter in alle gevallen op een wettelijke of decretale basis. Dit wordt toegevoegd in de tekst van het voorontwerp van decreet en wordt verder toegelicht in de memorie van toelichting.

9. Bewaartermijn van persoonsgegevens (advies randnummer 8.3)

Een ander essentieel element dat bij wetgevende norm geregeld moet worden, is de bewaartermijn van de persoonsgegevens.

De bewaring van persoonsgegevens in het kader van de opdrachten in het decreet van 30 mei 2008, wordt echter reeds geregeld krachtens het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Het ontworpen artikel 11/1, §8, van het decreet van 30 mei 2008, verwijst naar de bestaande regeling in het Bestuursdecreet. Het advies om bewaartermijnen te (her)formuleren in het decreet van 30 mei 2008, wordt om die reden niet gevolgd.

E. Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

De Vlaamse decreetgever ontleent zijn bevoegdheid om de regels inzake de vestiging, invordering en inning van de lokale belastingen te regelen aan artikel 6, §1, VIII, 1° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Dit artikel zegt dat "... de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen" onder de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten vallen.

Deze visie komt tegemoet aan het oordeel van de Raad van State van 12 maart 2003 bij een wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen. Door de onbevoegdheid van de federale wetgever kwam het wetsontwerp te vervallen⁸.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

⁸ Adv. RvS nr. 34.913/VR van 12 maart 2003 bij Wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 van de wet van 24 december 1996 betreffende de vestiging en de invordering van de provincie- en gemeentebelastingen, *Parl.St.* Kamer 2000-01, nr. 50-1990/3, 4-6.

Dit artikel wijzigt artikel 3 van het decreet van 30 mei 2008. Het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur voerde de term 'financieel directeur' in voor de aansturende financiële ambtenaar voor de gemeente en het OCMW. Zijn bevoegdheden zijn dezelfde als die van de vroegere financieel beheerder van de gemeente en de huidige financieel beheerder van de provincie. Beiden vallen voortaan onder de gemeenschappelijke benaming 'bevoegde financiële ambtenaar'. Daarmee volgt de decreetgever de werkwijze die al toegepast werd om de politiek bevoegde organen bij de vestiging van de belasting aan te wijzen (de deputatie in de provincie en het college van burgemeester en schepenen in de gemeente vallen onder de gemeenschappelijke term 'bevoegde overheid').

Artikel 3

Dit artikel betreft een wijziging van artikel 4 van het decreet van 30 mei 2008. De tekst van artikel 4 van het decreet van 30 mei 2008 wordt herschikt, in die zin dat de opmaak en de verzending van de aanslagbiljetten afgescheiden wordt van de opmaak en uitvoerbaarverklaring van het kohier (aangepaste paragrafen 2 en 3). Dit moet in de eerste plaats de leesbaarheid van de uitgebreide tekst verhogen, maar is op zichzelf ook niet onlogisch: het gaat over andere rechtshandelingen, waarvoor verschillende personen bevoegd zijn en met een ander materieel resultaat.

De dubbele bepaling in paragraaf 7 wordt opgeheven, wegens overbodig en nodeloos verwarrend bij verwijzingen in regelgeving, rechtspraak en rechtsleer.

Inhoudelijk voegt dit ontwerp van decreet vijf wijzigingen toe:

1) Betaling van contantbelastingen (nieuwe paragraaf 1)

Dit ontwerp van decreet stelt scherp wat een contantbelasting inhoudt. Het verschil tussen kohierbelastingen en contantbelastingen houdt verband met de inningswijze. Een kohierbelasting wordt ingekohierd en aangeslagen. Een contantbelasting behoort meteen betaald te worden. In de praktijk gebeurt dat meestal giraal. Om verwarring uit te sluiten wordt de term 'contant' uit de eerste paragraaf geschrapt. In de plaats daarvan wordt vermeld dat de betaling zonder uitstel moet gebeuren. Is dat laatste niet mogelijk, dan wordt de belasting gevestigd als een kohierbelasting en volgt ze de procedurele regels van een kohierbelasting.

In navolging van de opmerking van de Raad van State worden de woorden 'contante inning' en 'contante betaling' in de verdere tekst van het decreet vervangen.

2) Opsomming van kofiernummers bij de uitvoerbaarverklaring van het kohier (nieuwe paragraaf 2, eerste lid)

Het college van burgemeester en schepenen en de deputatie voegen bij hun besluit tot uitvoerbaarverklaring van het kohier een bijlage met een opsomming van de betreffende kofiernummers. Zo staat onbetwistbaar vast welke inkohierungen uitvoerbaar zijn.

3) Verzending van betalingsaanmaningen (nieuwe paragraaf 3, tweede lid)

De plicht om een betalingsaanmaning te sturen vooraleer het bestuur meer vergaande 'middelen tot tenuitvoerlegging' kan aanwenden in de invorderingsprocedure, werd ingevoerd bij wet van 5 december 2001⁹. De wet verankerde daarmee een regel van behoorlijk bestuur. Die verplichte verzending van een aanmaning tot betaling, is hernomen in het Invorderingswetboek¹⁰. De betalingsaanmaning geldt als een

⁹ Wet van 5 december 2001 tot wijziging van artikel 298 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, BS 8 januari 2001.

¹⁰ Artikel 13 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale

ingebrekestelling, die nalatigheidsinteressen doet lopen en waarna de gedwongen invordering van de schuld opgestart kan worden¹¹.

De verzending van de eerste betalingsaanmaning gebeurt bij gewone zending en is kosteloos voor de belastingplichtige¹². Een lokaal bestuur kan ervoor kiezen om de belastingplichtige vervolgens nogmaals tot betaling aan te manen, eventueel met een aangetekende brief en eventueel op kosten van de belastingplichtige.

Als de belastingplichtige ervoor gekozen heeft om zijn fiscale documenten via elektronische weg te ontvangen, wordt de betalingsaanmaning uitsluitend elektronisch verzonden. Een plus van elektronische informatiestromen, is dat verzendingen geautomatiseerd kunnen verlopen, zonder extra kosten voor het bestuur en dus ook niet voor de belastingplichtige.

Merk op dat de verzending van een aangetekende betalingsaanmaning meteen de verjaring stuit, in toepassing van artikel 24 van het Invorderingswetboek. Dat belet niet dat de nieuw ingetreden verjaringstermijn na vijf jaar opnieuw gestuit wordt.

4) Elektronische aanbieding van aanslagbiljetten (nieuw artikel 4, §3, derde lid)

Deze aanpassing verwijst grotendeels naar wat al uitgewerkt is in artikel II.22 tot en met II.23/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018¹³. Het Bestuursdecreet is als kaderdecreet zo geconcipieerd dat geen bijkomend regelgevend initiatief meer nodig is opdat de lokale en provinciale besturen hun communicatie met individuele belastingplichtigen digitaal kunnen laten verlopen.

Het advies van de Raad van State is gevolgd om niet onnodig in de tekst van het voorontwerp van decreet te herhalen aan welke voorwaarden het lokaal of provinciaal bestuur moet voldoen om elektronisch berichten te kunnen uitwisselen met zijn belastingplichtigen.

Bij verwijzing gelden de volgende voorwaarden:

- de gemeente of de provincie licht de belastingplichtige vooraf in over de elektronische procedure: procedurestappen, elektronische technieken en rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling;
- een natuurlijke persoon, niet in zijn hoedanigheid van ondernemer, moet verplicht vooraf uitdrukkelijk instemmen met de verzending van zijn aanslagbiljetten via elektronische weg (bijvoorbeeld via registratie). Die instemming is nodig omdat niet bij voorbaat verondersteld kan worden dat elke natuurlijke persoon over de nodige hardware en/of software, een elektronisch adres en de benodigde kennis beschikt om elektronische berichten te ontvangen en/of te versturen¹⁴. De uitdrukkelijke instemming van een natuurlijke persoon, doet veronderstellen dat het bestuur voor die persoon beschikt over betrouwbare elektronische contactgegevens;
- een natuurlijke persoon, niet in zijn hoedanigheid van ondernemer, behoudt ten alle tijde de mogelijkheid om zijn instemming voor de elektronische uitwisseling van fiscale berichten in te trekken;
- de gemeente of de provincie garandeert voor de elektronische communicatie een voldoende graad van informatieveiligheid en onweerlegbaarheid, gelijkwaardig

schuldvorderingen, *BS* 30 april 2019.

¹¹ Artikelen 13, §3 en 14 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen, *BS* 30 april 2019.

¹² Artikelgewijze toelichting bij artikel 13 van het Wetsvoorstel tot invoering van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen, *Parl.St.* Kamer, nr. 54-3625/001, 29.

¹³ Bestuursdecreet van 7 december 2018, *BS* 19 december 2018.

¹⁴ Artikelgewijze toelichting bij artikel II.22 van het Ontwerp van Bestuursdecreet, *Parl.St.* Kamer 2017-18, nr. 1656-1, 49.

aan die voor de uitwisseling van informatie op analoge dragers. Het bestuur maakt bekend welke maatregelen het daartoe treft.

Als de aanbidding van het aanslagbiljet elektronisch gebeurt, is het de bedoeling dat ook alle verdere correspondentie over de aanslag elektronisch verloopt. Een belastingplichtige die ermee instemt om zijn aanslagbiljet elektronisch te ontvangen, gaat vanzelf akkoord met de mogelijkheid om de heffing volledig via elektronische weg af te handelen.

Het ontwerpdecreet vermeldt uitdrukkelijk dat de eenmalige keuze van een belastingplichtige doorgetrokken kan worden naar de toekomst voor alle belastingaanslagen en correspondentie hierrond.

Een natuurlijk persoon, niet in de hoedanigheid van ondernemer, kan zijn uitdrukkelijke akkoord intrekken, maar hij moet dat expliciet aanvragen. Het lokaal of provinciaal bestuur werkt hiervoor een procedure uit. Voor ondernemingen biedt de regelgeving geen opt-out.

Als de belastingplichtige ervoor gekozen heeft of ervoor kiest om zijn overheidsberichten te consulteren via 'my e-box' voor burgers of de 'e-box Enterprise' voor ondernemingen en het lokaal of provinciaal bestuur daar gebruik van maakt, ontvangt hij automatisch ook de berichten van het lokaal of provinciaal bestuur via 'my e-Box' of de 'e-box Enterprise'. Het beheer en de eventuele deactivatie van 'my e-box' gebeurt dan via het 'my e-box' portaal¹⁵.

Op advies van de Raad van State volgt hieronder een overzicht van de tijdstippen van verzending en ontvangst van elektronische berichten door het lokale of provinciale bestuur en de belastingplichtigen. Hiervoor moet het ontwerp van decreet samengelezen worden met artikel II.23 van het Bestuursdecreet, dat algemeen van toepassing is. De uitwisseling van berichten via de eBox, zoals geregeld in artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet, geldt als een uitwisseling van elektronische berichten binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid van het Bestuursdecreet.

	Bij gebruik van	Tijdstip VERZENDING elektronisch bericht	Tijdstip ONTVANGST elektronisch bericht
Door de OVERHEID	ander informatiesysteem dan de bestemming	tijdstip waarop het elektronisch bericht het informatiesysteem van de overheid verlaat (artikel II.23, eerste lid Bestuursdecreet)	tijdstip waarop het elektronisch bericht het informatiesysteem van de overheid bereikt (artikel II.23, tweede lid Bestuursdecreet)
	hetzelfde informatiesysteem als de bestemming	tijdstip waarop het elektronisch bericht toegankelijk wordt voor de geadresseerde (artikel II.23, eerste lid Bestuursdecreet)	tijdstip waarop het elektronisch bericht het informatiesysteem van de overheid bereikt (artikel II.23, tweede lid Bestuursdecreet)
Door de BELASTINGPLICHTIGE	ander informatiesysteem dan de bestemming	i.c. aangifte: datum elektronische verzending van de aangifte (ontworpen artikel 7, §1, vierde lid decreet van 30 mei 2008) i.c. opmerkingen bij voorstel van aangifte: datum elektronische verzending van de opmerkingen (ontworpen artikel 7, §2, tweede lid decreet van 30 mei 2008) i.c. opmerkingen bij voornemen ambtshalve vestiging van de belasting;	i.c. aanslagbiljet: derde werkdag volgend op de datum van de elektronische verzending van het aanslagbiljet (ontworpen artikel 9, §1, derde lid decreet van 30 mei 2008) i.c. kennisgeving voornemen ambtshalve vestiging van de belasting: derde werkdag volgend op de datum van elektronische verzending van de kennisgeving (aangetekend) (ontworpen artikel 7, §3, vierde lid decreet van 30 mei 2008)

¹⁵ Artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, BS 19 december 2018; Wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox, BS 15 maart 2019.

		datum elektronische verzending van de opmerkingen (ontworpen artikel 7, §3, vijfde lid decreet van 30 mei 2008) i.c. fiscaal bezwaarschrift: datum elektronische verzending van het bezwaar (ontworpen artikel 9, §1, vijfde lid decreet van 30 mei 2008)	
	hetzelfde informatiesysteem als de bestemming	i.c. aangifte: datum elektronische verzending van de aangifte (ontworpen artikel 7, §1, vierde lid decreet van 30 mei 2008) i.c. opmerkingen bij voorstel van aangifte: datum elektronische verzending van de opmerkingen (ontworpen artikel 7, §2, tweede lid decreet van 30 mei 2008) i.c. opmerkingen bij voornemen ambtshalve vestiging van de belasting; datum elektronische verzending van de opmerkingen (ontworpen artikel 7, §3, vijfde lid decreet van 30 mei 2008) i.c. fiscaal bezwaarschrift: datum elektronische verzending van het bezwaar (ontworpen artikel 9, §1, vijfde lid decreet van 30 mei 2008)	tijdstip waarop het elektronisch bericht toegankelijk wordt voor de geadresseerde (artikel II.23, eerste lid Bestuursdecreet) i.c. aanslagbiljet: tijdstip waarop het elektronisch verzonden aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige (ontworpen artikel 9, §1, derde lid decreet van 30 mei 2008) i.c. kennisgeving voornemen ambtshalve vestiging van de belasting: tijdstip waarop de elektronisch verzonden kennisgeving toegankelijk wordt voor de belastingplichtige (ontworpen artikel 7, §3, vierde lid decreet van 30 mei 2008)

5) Vermeldingen op het aanslagbiljet (nieuwe artikel 4, §3, vierde lid)

De verplichting voor lokale en provinciale besturen om een actuele en gecoördineerde versie van hun belastingreglementen op hun webtoepassingen ter beschikking te stellen¹⁶, doet de behoefte vervallen om een kopie of een samenvatting van het toepasselijke reglement met het aanslagformulier mee te sturen. Vandaag de dag kan het volstaan om de vindplaats van het reglement op de webtoepassing van het lokale of provinciale bestuur mee te delen.

Artikel 4

Dit artikel betreft een wijziging van artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008. De term 'aanstelling' in artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008 moet gelezen worden als een 'machtiging' om zekere onderzoeks- en controledaden te stellen en vaststellingen te doen. Het gaat uitdrukkelijk niet over de 'aanwerving' van personeel, maar over de 'toewijzing van bepaalde bevoegdheden om bepaalde handelingen uit te voeren'. Het maakt niet uit of het gaat om statutaire dan wel contractuele personeelsleden. Hun aanstelling moet gebeuren door de bevoegde overheid, i.e. de deputatie van de provincie of het college van burgemeester en schepenen van de gemeente.

¹⁶ Artikel 1, eerste lid, 4° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van het lokaal bestuur, betreffende de wijze waarop de reglementen en verordeningen van het lokaal bestuur worden bijgehouden in het register en betreffende de raadpleegbaarheid van de besluiten van de politiezones en hulpverleningszones, *BS* 11 mei 2018; artikel 1, 4° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van de provincie, *BS* 3 oktober 2018.

Met de invoering van het Decreet over het Lokaal Bestuur, kwam vanuit het werkveld de vraag of ook OCMW-personeel fiscale onderzoeksbevoegdheden kon krijgen. Het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur voorzag immers in een geïntegreerde werking en dienstverlening van gemeente en OCMW, met de mogelijkheid om diensten gemeenschappelijk te beheren en daarbij personeel gemeenschappelijk in te zetten. Die gemeenschappelijke werking wordt uitgewerkt in een beheersovereenkomst¹⁷.

Een mooi voorbeeld van een dienst die gemeenschappelijk beheerd kan worden, met de gemeenschappelijke inzet van personeelsleden, is een gemeentelijke dienst Wonen. Hier komen gemeentelijk beleid en OCMW-beleid elkaar tegen. Als zo'n dienst gemeenschappelijk beheerd wordt, moet het ook mogelijk zijn dat OCMW-personeel, onder de voorwaarden in het decreet van 30 mei 2008, fiscale onderzoeken voert en fiscale vaststellingen doet.

De oprichting van gemeenschappelijke diensten en functies wordt binnen de gemeente goedgekeurd door de gemeenteraad en binnen het OCMW door de raad voor maatschappelijk welzijn¹⁸. Aan het college van burgemeester en schepenen wordt de bevoegdheid verleend om gemeenschappelijk ingezette personeelsleden te bekleden met onderzoeks-, controle- en vaststellingsbevoegdheden.

De Raad van State zag graag meer toelichting over de bevoegdheden van het gemeentelijk (inclusief OCMW-) en provinciaal personeel in het kader van een fiscaal onderzoek of een fiscale controle.

De onderzoeks- en controledaden die het personeel kan stellen, zijn beperkt, in die zin dat:

- alleen de onderzoeksdaaden vermeld in artikel 6 van het decreet van 30 mei 2008 toegestaan zijn;
- onderzoeksbevoegdheden individueel bepaald worden.

Mogelijke onderzoeksdaaden

Artikel 6 van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt welke onderzoeksdaaden binnen een fiscaal onderzoek mogelijk zijn en onder welke voorwaarden. Het gaat onder meer om:

- de controle en het onderzoek van boeken en bescheiden;
- een toegangsrecht tot al dan niet bebouwde onroerende goederen die een belastbaar element kunnen vormen of bevatten of waar een belastbare activiteit wordt uitgeoefend;
- een beperkt toegangsrecht tot particuliere woningen of bewoonde lokalen (alleen tussen vijf uur 's morgens en negen uur 's avonds, en enkel na machtiging van de politierechter, tenzij vrije toegang tot de woning of de lokalen wordt verleend).

De controle- en onderzoeksbevoegdheden van de aangestelde personeelsleden zijn niet alleen tegenstelbaar aan de belastingplichtige zelf, maar ook aan derden die de gewenste informatie kunnen verschaffen, en kunnen zich zelfs uitstrekken buiten het grondgebied van de eigen provincie of gemeente.

Individuele onderzoeksbevoegdheden

Niet alle personeelsleden binnen het bestuur kunnen de bovenstaande onderzoeksdaaden echter stellen. De betrokken personeelsleden worden individueel en formeel aangesteld. Voor dat laatste bestaat geen wettelijke of decretale procedure. Het is echter onbetwistbaar dat de aanstelling uitdrukkelijk moet gebeuren. Die vereiste

¹⁷ Artikel 196, §2 van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, *BS* 15 februari 2018.

¹⁸ Artikel 41, tweede lid, 5° en artikel 78, tweede lid, 6° van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, *BS* 15 februari 2018.

wordt gematerialiseerd in een 'aanstellingsbewijs', dat de bevoegde personeelsleden op vraag moeten kunnen voorleggen.

De individuele aanstelling verleent het betrokken personeelslid een afgebakend pakket aan controle- en onderzoeksbevoegdheden, die het ook slechts mag aanwenden voor het doel waarvoor het verleend is (d.i. in uitvoering van een bepaald belastingreglement).

Dit is belangrijk omdat:

- het gaat over onderzoeksdaden met een mogelijke impact op iemands privacy, zoals gewaarborgd in de Grondwet¹⁹;
- de vaststellingen van de bevoegde personeelsleden een bijzondere bewijswaarde hebben. Ze hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel door de belastingplichtige.

Omwille van functiescheiding komt alleen de financieel beheerder/financieel directeur niet in aanmerking om de vermelde bijzondere fiscale controles en onderzoeken uit te voeren.

Artikel 5

Artikel 5 voegt louter een terminologische wijziging in in artikel 6 van het decreet van 30 mei 2008.

Artikel 6

Dit artikel betreft een vervanging van artikel 7 van het decreet van 30 mei 2008. Elke paragraaf regelt een andere fase of een ander aspect van lokale of provinciale belastingen waarvoor een aangifteplicht geldt.

1) Aangifteplicht belastingplichtige (paragraaf 1)

Aangiftebelastingen zijn belastingen die berekend worden op basis van gegevens die de belastingplichtige aanlevert. Die aanlevering moet gebeuren vóór een in het belastingreglement vermelde aangiftedatum. Er is pas sprake van een laattijdige aangifte als ze ingediend wordt na de aangiftedatum.

Het is onvoldoende om in het reglement een aangiftetermijn te bepalen, zoals bijvoorbeeld "dertig dagen na ontvangst van het aangifteformulier". Belastingplichtigen die geen aangifteformulier ontvingen, kunnen dan immers niet aan hun reglementaire plicht voldoen.

Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om een belastingaangifte elektronisch in te dienen, en de belastingplichtige op dat aanbod ingaat, wordt die laatste verondersteld instemming te verlenen voor de verdere behandeling van de aangifte en de vestiging van de belasting via elektronische weg. Dit ligt in de lijn van artikel II.22 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018²⁰.

¹⁹ Artikelen 15, 22 en 29 van de Gecoördineerde Grondwet van 17 februari 1994, BS 17 februari 1994.

²⁰ "Voor procedures waarvoor het initiatief bij burgers of externe overheden ligt, wordt indien zij bij het starten van een procedure er zelf voor kiezen gebruik te maken van uitwisseling van berichten via elektronische weg dit begrepen als een uitdrukkelijke toestemming. Als een burger er bijvoorbeeld voor kiest om een aanvraag, beroep of klacht via e-mail in te dienen, dan gaat hij/zij dus akkoord met het feit dat de volledige afhandeling van de procedure via elektronische weg zal verlopen". Artikelsgewijze toelichting bij artikel II.22 van het Ontwerp van Bestuursdecreet, Parl.St. Kamer 2017-18, nr. 1656-1, 49.

Met de elektronische indiening van zijn aangifte, verleent de belastingplichtige instemming om in de toekomst volledig via elektronische weg geïnformeerd te worden over nieuwe aangifteplichten en belastingaanslagen.

2) Voorstel van aangifte (paragraaf 2)

Heel wat besturen verzenden de dag van vandaag een voorstel van aangifte naar de belastingplichtige. In het voorstel is de informatie uit vorige aangiften verwerkt. Als de belastingplichtige akkoord gaat met het voorstel, hoeft hij geen verdere stappen meer te ondernemen. Als de belastingplichtige niet akkoord gaat met het voorstel, verzoekt hij de bevoegde overheid vóór het verstrijken van de aangifte datum om een aanpassing. Als geen of geen tijdige aanpassingen gevraagd worden, wordt een gewone aanslag gevestigd op basis van het al of niet gewijzigde voorstel.

3) Ambtshalve vestiging van de belasting als er geen, geen juiste of volledige aangifte is gedaan (paragraaf 3)

Als de belastingplichtige zijn aangifteplicht verzuimt of als de aangifte onvolledig of incorrect is, kan het lokaal of provinciaal bestuur de belasting ambtshalve vestigen. Het maakt dan gebruik van de gegevens waarover het beschikt. Dit kunnen naakte gegevens zijn of gegevens waarvan het redelijkerwijze mag uitgaan. Het is aan de belastingplichtige om de voorgelegde gegevens te weerleggen.

Over de ambtshalve vestiging bestond in de loop van de tijd veel onzekerheid. De verwarring bestond erin dat niemand exact wist hoever de keuzevrijheid van het lokaal of provinciaal bestuur reikte om een belasting al of niet ambtshalve te vestigen. De rechtspraak heeft daarin knopen doorgehakt²¹. Het is duidelijk dat een ambtshalve vestiging slechts verplicht is als het bestuur in geen geval over een correcte aangifte beschikt. Wordt een juiste en volledige aangifte (of een verbetering van de oorspronkelijke aangifte) buiten de voorziene termijn ingediend, behoudt het bestuur de mogelijkheid om een gewone aanslag te vestigen. De ambtshalve vestiging, met zijn uitgebreide voorafgaande procedure, verliest immers zijn nut als de bevoegde overheid louter de gegevens uit de laattijdige aangifte overneemt. De uitgebreide procedure die aan een ambtshalve vestiging voorafgaat, is per slot van rekening slechts bedoeld om de rechten van de verdediging van de belastingplichtige te vrijwaren, en in dat geval worden die niet geschonden²².

De beslissing om de belasting ambtshalve te vestigen, zal voor de bevoegde overheid afhangen van de 'noodwendigheden van het geval'²³. De vestiging van een gewone aanslag na overschrijding van de aangifte datum, blijft bijvoorbeeld maar mogelijk zolang de decretale termijn voor inkohiering openstaat, m.a.w. tot uiterlijk 30 juni van het jaar volgend op het aanslagjaar (zie het nieuwe artikel 4, §2, eerste lid). Voor een ambtshalve vestiging beschikt de bevoegde overheid over meer tijd. Ze kan de belasting nog inkohieren tot drie jaar na 1 januari van het aanslagjaar, of vijf jaar als er sprake is van fraude door de belastingplichtige. Tijdens die verlengde inkohieringstermijn, moet een uitgebreide procedure doorlopen zijn die de belastingplichtige in staat stelt om tegen de ambtshalve aanslag te reageren (paragraaf 3, tweede tot en met vierde lid).

De individuele beslissing om bij een laattijdige aangifte nog gebruik te maken van de gewone aanslagprocedure of de belasting ambtshalve te vestigen, ligt bij de bevoegde overheid²⁴. Van die beslissing en haar verantwoording moet in ieder geval een weerslag

²¹ Cass. 19 januari 2007, nr. Nr. F.05.0095.N; Cass. 11 maart 2010, nr. F.09.0069.N; Cass. 15 oktober 2010, nr. F.09.0148.N; Cass. 27 januari 2011, nr. F.09.0154.F; Cass. 16 juni 2016, nr. F.14.0218.N.

²² Cass. 19 januari 2007, nr. Nr. F.05.0095.N; Cass. 11 maart 2010, nr. F.09.0069.N.

²³ Ontwerp van decreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, *Parl.St.* VI.Parl. 2007-08, nr. 1585/1, 6.

²⁴ *Parl.St.* VI.Parl. 2007-2008, nr. 1585/1, 6; Cass. 11 maart 2010, nr. F.09.0069.N.

bestaan, maar alleen de beslissing om de belasting ambtshalve te vestigen, moet formeel gemotiveerd worden ten aanzien van de belastingplichtige. De kennisgeving over het voornemen om de belasting ambtshalve te vestigen, kan opgedragen worden aan een bevoegd personeelslid (paragraaf 3, tweede lid).

Deze kennisgeving moet aangetekend gebeuren, d.w.z. met voldoende zekerheid over het tijdstip van verzending en ontvangst van het bericht. De ontvangst van een elektronisch bericht wordt volgens het burgerlijk wetboek redelijkerwijze verondersteld als de bestemming vooraf ingestemd heeft met het gebruik door de verzender van een elektronisch adres of van een ander elektronisch communicatiemiddel²⁵. De instemming van de bestemming in het kader van artikel II.22, §2, 2° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, komt hieraan tegemoet. Als ook voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van de elektronische verzending, kan het elektronisch bericht gelden als aangetekend.

4) Belastingverhoging bij de ambtshalve vestiging van een belasting (paragraaf 4)

Het belastingreglement kan een belastingverhoging koppelen aan de ambtshalve aanslag. Dit is een administratieve sanctie, die ter kennis gebracht moet worden van en die gemotiveerd moet worden ten aanzien van de belastingplichtige. De lokale en provinciale besturen zijn hiertoe verplicht op basis van artikel 109 van de Wet van 4 augustus 1986 houdende fiscale bepalingen. De nieuwe alinea in dit ontwerp van decreet verbijzondert dat de belastingverhoging en zijn motivering aan de belastingplichtige ter kennis gebracht worden in het bericht van ambtshalve aanslag. De belastingplichtige kan de belastingverhoging betwisten samen met en op dezelfde manier als de belasting zelf.

De verhoging wordt samen met het recht ingekohierd, op hetzelfde kohierartikel. Voor de transparantie is het aangewezen om het recht en de verhoging in een afzonderlijk vak in te schrijven in het kohier.

Ook boekhoudkundig wordt de verhoging samen met het recht verwerkt. Verwijn- en moratoriuminteressen moeten in voorkomend geval eveneens op de verhoging toegepast worden.

Nieuw is de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om de toegepaste belastingverhoging kwijt te schelden. De Raad van State was geen voorstander van het idee om het oude Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 'van het bestuer van 's lands middelen' van overeenkomstige toepassing te maken op de lokale en provinciale besturen²⁶. Daarom werd een eigen regeling ingevoerd, zoals ook voorkomt op andere overheidsniveaus²⁷.

Een verzoek tot kwijtschelding van de belastingverhoging is niet hetzelfde als een bezwaar tegen de belastingverhoging met toepassing van artikel 9 van het decreet van 30 mei 2008. In dat laatste geval kijkt de bevoegde overheid objectief of de belastingverhoging terecht aangerekend werd volgens de regels van het belastingreglement. Het verzoek tot kwijtschelding betreft daarentegen een gunstmaatregel, die de tenuitvoerlegging van de sanctie opheft of mildert, zonder aan het principe van de sanctie zelf te raken.

Op die manier kan de belastingheffende overheid rekening houden met verzachtende omstandigheden, sociale factoren of onverwachte commerciële tegenslagen. Die kunnen verantwoorden dat de wet niet strikt toegepast wordt op een belastingplichtige die te

²⁵ Artikel 1.5, derde lid van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, *BS* 1 juli 2022.

²⁶ Regentsbesluit van 18 maart 1831 (Organiek besluit van het bestuer van 's lands middelen), *BS* 18 maart 1831.

²⁷ Zie bijvoorbeeld artikel 3.18.0.0.16 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 en hoofdstuk 2 van de wet van 29 maart 2018 'tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst'.

goeder trouw was. Hetzelfde geldt als de sanctie buitenproportionele gevolgen zou hebben (bijvoorbeeld een onvermijdelijk faillissement).

Precies omdat de beslissing tot kwijtschelding of vermindering van de belastingverhoging een afwijking van de wet impliceert, wordt de bevoegdheid daartoe voorbehouden aan een politiek orgaan, dat hiervoor ook de politieke verantwoordelijkheid draagt²⁸. In de provincie is de deputatie bevoegd, in de gemeente is dat het college van burgemeester en schepenen. De beslissingsbevoegdheid van de deputatie en het college van burgemeester en schepenen over de kwijtschelding of vermindering van de belastingverhoging, staat los van hun beslissingsbevoegdheid in de bezwaarfase over de schuld van de belastingplichtige op basis van de bepalingen van het belastingreglement.

Dat de kwijtschelding of vermindering van een belastingverhoging een discretionaire beslissing inhoudt, wil overigens niet zeggen dat de bevoegde overheid willekeurig kan optreden of niet gebonden is door het wettigheidsbeginsel en de beginselen van behoorlijk bestuur. Het feit dat het gaat om een discretionaire bevoegdheid, maakt de motivering van de beslissing des te belangrijker. De beslissing moet adequaat de juridische en de feitelijke overwegingen vermelden waarop ze steunt en voldoet aan de motiveringsvereisten van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen²⁹.

Tegen een weigering om een belastingverhoging of fiscale boete kwijt te schelden, kan beroep aangetekend worden bij de Raad van State met toepassing van artikel 14, §1 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State. Die is bevoegd om te oordelen of de bevoegde overheid bij zijn beslissing om de belastingverhoging kwijt te schelden of te verminderen, de regels of beginselen van het recht niet heeft geschonden³⁰.

Artikel 7

Dit artikel vervangt artikel 8 van het decreet van 30 mei 2008. De wijzigingen aan artikel 8 zijn grotendeels gelijklopend met de bepalingen die ingevoerd werden voor belastingverhogingen. Dit geldt voor de manier van vestigen en invorderen, de kennisgeving en de motivering van de administratieve geldboete en de mogelijkheid tot kwijtschelding van de geldboete.

Een vast bedrag opnemen in de regelgeving, brengt het risico mee dat de vermelde reële waarde na verloop van tijd niet langer beantwoordt aan de bedoeling van de regelgever. Om die reden wordt het bedrag van de maximale administratieve geldboete gekoppeld aan het algemeen indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk. Het bedrag van 500 euro wordt op 1 januari van elk jaar geïndexeerd met behulp van de coëfficiënt die verkregen wordt door de consumptieprijsindex voor de maand november van het jaar voorafgaand aan het aanslagjaar te delen door de consumptieprijsindex voor de maand november van het jaar van inwerkingtreding van dit ontwerp van decreet.

De belangrijkste wijziging ligt echter in de toevoeging van de woorden 'aan de belastingplichtige' in het eerste lid. De oude tekst van het decreet van 30 mei 2008 laat toe dat ook aan derden die de bepalingen van het decreet van 30 mei 2008 of het belastingreglement schenden een administratieve boete opgelegd wordt, waarna die boete ingekohierd wordt op naam van de derde en ingevorderd wordt als een kohierbelasting.

²⁸ Er wordt op lokaal niveau niet voorzien in een delegatie naar de administratie, zoals op andere overheidsniveaus: zie artikel 3.18.0.0.16 van het Decreet houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, *BS* 23 december 2013; artikel 5 van de Wet van 29 maart 2018 tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst, *BS* 13 april 2018.

²⁹ Wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, *BS* 12 september 1991.

³⁰ *RvS* 4 mei 1998, nr. 73.383; *RvS* 13 oktober 2008, nr. 187.001 (Vuzdugan).

Een strafmaatregel kan echter niet (autonoom) verpakt worden als een belasting. De Afdeling Wetgeving van de Raad van State maakte in 2007 al een voorbehoud bij deze 'onduidelijkheid' in de toelichting bij het decreet van 30 mei 2008³¹. Aan het advies van de Raad van State om het ontwerp van decreet van 30 mei 2008 op dat punt aan te passen, werd voorbij gegaan, en later volgde nog de invoering van een bezwaarmogelijkheid voor de derde aan wie de administratieve boete opgelegd werd³². Die bezwaarmogelijkheid wordt eveneens geschrapt (zie toelichting bij artikel 8).

De gemeenten en provincies kunnen nu geen derden meer beboeten, maar kunnen nog wel terugvallen op:

- artikel 381 van het WIB92, dat het mogelijk maakt om via gerechtelijke tussenkomst een dwangsom op te leggen aan de belastingplichtige of de derde die de uitoefening van de onderzoeksbevoegdheden van de belastingadministratie belemmert;
- de artikelen 1383 en volgende van het BW (later boek 6 van het nieuwe BW), dat de buitencontractuele aansprakelijkheid regelt, op basis waarvan iemand een schadevergoeding kan vorderen³³.

Artikel 8

Dit artikel wijzigt artikel 9 van het decreet van 30 mei 2008. De wijzigingen aan artikel 9 van het decreet van 30 mei 2008 hebben te maken met de mogelijke impact van communicatie via elektronische weg op de bezwaaruitoefening, de toekenning van onderzoeks- en controlebevoegdheden aan personeelsleden van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn en de beperkingen van fiscale boetes.

1) Communicatie via elektronische weg (nieuw artikel 9, §1, derde en vierde lid)

De indiening van een fiscaal bezwaarschrift bij de gemeente of provincie is vergemakkelijkt sinds de invoering van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. Een bestuur dat de mogelijkheden in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wil benutten, moet voldoen aan de gestelde eisen en moet de vereiste garanties kunnen bieden.

De elektronische uitwisseling van berichten verloopt niet alleen eenvoudiger, maar onder voorwaarden ook gegarandeerd sneller, waardoor de termijnberekening kan verschuiven. Binnen de bezwaarprocedure is dit belangrijk voor de tijdige indiening van een bezwaar tegen de aanslag, een belastingverhoging of een administratieve boete. De belastingplichtige moet zijn bezwaarschrift indienen binnen een termijn van drie maanden, te rekenen vanaf de dag dat hij redelijkerwijze zijn aanslagbiljet ontvangen heeft. Een belastingaanslag wordt principieel als ontvangen geacht op de derde werkdag na de verzending van het aanslagbiljet. Dit geldt zowel voor berichten die verzonden worden via de post als voor berichten die elektronisch verzonden worden. Als het bestuur en de belastingplichtige echter gebruik maken van hetzelfde elektronisch informatiesysteem, wordt verondersteld dat het elektronisch verzonden bericht onmiddellijk toegankelijk wordt voor de bestemming en vangt de termijn voor de indiening van het bezwaar aan op dezelfde dag als waarop de aanslag door de overheid aangeboden werd³⁴.

³¹ Advies van de Raad van State nr. 43.776/VR van 11 december 2007, Randnummer 14, in: *Parl.St.* VI.Parl. 2007-2008, Ontwerp van decreet betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, nr. 1585/1, 31-32.

³² Decreet van 28 mei 2010 houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, *BS* 24 juni 2010.

³³ *Cass.* 17 december 2015, nr. C.13.0194.N: "De Staat, administratie der directe belastingen, heeft zoals iedere benadeelde het recht om een burgerlijke rechtsvordering in te stellen voor schade waarvoor de belastingwetgeving niet in een eigen mogelijkheid tot herstel voorziet".

³⁴ Artikel II.23, tweede lid van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, *BS* 19 december 2018.

In overeenstemming met het Bestuursdecreet van 7 december 2018 impliceert het initiatief van de belastingsschuldige om het bezwaarschrift elektronisch in te dienen, instemming om verdere berichten in het kader van de bezwaarprocedure elektronisch uit te wisselen.

Aan de verplichting om de beslissing van de bevoegde overheid aangetekend te betekenen aan de belastingsschuldige of zijn vertegenwoordiger, is voldaan als voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van verzending en ontvangst van het bericht. De ontvangst van een elektronisch bericht wordt volgens het burgerlijk wetboek redelijkerwijze verondersteld als de bestemming vooraf ingestemd heeft met het gebruik door de verzender van een elektronisch adres of van een ander elektronisch communicatiemiddel³⁵. De instemming van de bestemming in het kader van artikel II.22, §2, 2° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, komt hieraan tegemoet. Als ook voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van de elektronische verzending, kan het elektronisch bericht gelden als aangetekend.

2) Onderzoeksbevoegdheden gemeentelijk en provinciaal personeel (nieuw artikel 9, §2 en §3)

De bevoegde personeelsleden krijgen dezelfde onderzoeks- en vaststellingsbevoegdheden als het personeel in artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008 en kunnen onder andere het verhoor van de belastingsschuldige of diens vertegenwoordiger afnemen. Parallel met artikel 5 van het decreet van 30 mei 2008, kan het fiscale onderzoek na een bezwaarschrift in de gemeente ook gevoerd worden door personeel van het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn. Ook hier moet de gemeenschappelijke inzet van personeel door de gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn geregeld zijn in een beheersovereenkomst³⁶. Het college van burgemeester en schepenen krijgt de bevoegdheid om de bevoegde personeelsleden aan te wijzen.

3) Bezwaar derden tegen administratieve boete

Artikel 9, §6, van het decreet van 30 mei 2008 werd ingevoerd bij voorstel van decreet, met de bedoeling een aantal onzorgvuldigheden in het decreet van 30 mei 2008 weg te werken. Dat kon gaan om feitelijke vergetelheden of zaken die interpretatiemoeilijkheden opleverden. De indieners van het voorstel wilden met de ingevoerde §6 aansluiten bij de oorspronkelijke bedoeling van de decreetgever om ook medewerking aan fiscale onderzoeken van derden af te dwingen met een administratieve sanctie³⁷.

Zo'n administratieve sanctie kan effectief aan de belastingplichtige opgelegd worden en dan gevestigd en ingevorderd worden als een accessorium van de hem opgelegde belasting. Maar voor de niet-belastingplichtige derde is dat niet mogelijk (zie ook de toelichting bij artikel 7). In dat geval is het ook niet nodig of wenselijk om in een bezwaarprocedure voor de betrokken derde te voorzien. Deze paragraaf wordt geschrapt.

Artikel 9

Dit artikel betreft een wijziging van artikel 11 van het decreet van 30 mei 2008. De fiscale meldingsplicht van een notaris bij de overdracht van onroerende goederen, geldt vandaag alleen ten aanzien van de bevoegde financiële ambtenaren van de gemeente en de provincie waar de eigenaar of de houder van het zakelijk recht gedomicilieerd is of zijn hoofdinstelling heeft. De lokale besturen ervaren dit als een stap achteruit ten opzichte van vroeger:

³⁵ Artikel 1.5, derde lid van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, *BS* 1 juli 2022.

³⁶ Artikel 196, §2 juncto artikelen 41, tweede lid, 5° en 78, tweede lid, 6° van het Decreet over het Lokaal Bestuur van 22 december 2017, *BS* 15 februari 2018.

³⁷ Decreet van 28 mei 2010 houdende diverse wijzigingen van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, *BS* 24 juni 2010.

- Tot inkomstenjaar 2018 moest de notaris of de in artikel 40 van het Invorderingswetboek bedoelde persoon zowel een bericht uitsturen naar de gemeente en provincie waar de verkoper woonde als naar de gemeente en provincie waar het onroerend goed gelegen was³⁸.
- Vanaf het inkomstenjaar 2019 veranderde de procedure³⁹. Sindsdien moet de notaris of de in artikel 40 van het Invorderingswetboek bedoelde persoon alleen nog de bevoegde financiële ambtenaren berichten van de plaats waar de eigenaar van of de zakelijk gerechtigde op het onroerend goed woont.

Met dit ontwerp van decreet wordt de werkwijze van vroeger hersteld.

Artikel 10

Dit artikel voegt een nieuw artikel 11/1 in. Dat biedt een decretaal kader voor de verwerking van persoonsgegevens bij de vestiging en invordering van gemeente- en provinciebelastingen en de behandeling van bezwaren daartegen, volgens de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming⁴⁰.

De invoeging van het artikel 11/1 komt tegemoet aan het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) en het standaardadvies voor de redactie van normatieve teksten van de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)⁴¹.

Artikel 11/1 omschrijft:

- de verwerkingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens (paragraaf 2)
- het doel van de verwerking (paragraaf 5)
- de verwerkingsverantwoordelijken (paragraaf 3)
- de betrokkenen (paragraaf 4)
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens (paragraaf 6)
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt (paragraaf 7)
- de bewaartermijn van de persoonsgegevens (paragraaf 8).

Het is duidelijk dat de gemeenten en de provincies optreden als verwerkingsverantwoordelijken. In een aantal gevallen kan de gemeente of de provincie de inning of de invordering van de belasting uitbesteden aan een derde, die hiertoe bij wet of decreet gemachtigd is.

De bestaande gevallen worden hieronder vernoemd. Elk van die gevallen heeft een eigen specifieke wettelijke of decretale basis. Concreet gaat het over:

- gemeentelijke huisvuilbelastingen: de gemeenten kunnen huisvuilintercommunales machtigen om huisvuilbelastingen te innen, overeenkomstig artikel 26, tweede lid van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen⁴²;

³⁸ Artikel 433 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, vóór de inwerkingtreding van de Wet van 11 februari 2019 houdende fiscale, fraudebestrijdende, financiële alsook diverse bepalingen.

³⁹ Artikel 43 van de Wet van 11 februari 2019 houdende fiscale, fraudebestrijdende, financiële alsook diverse bepalingen, BS 22 maart 2019.

⁴⁰ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming AVG)

⁴¹ Advies Wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2023/138 van 12 december 2023; Standaardadvies Gegevensbeschermingsautoriteit nr. 65/2023 van 24 maart 2023.

⁴² Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, BS 28 februari 2012.

- gemeentelijke parkeerbelastingen: de gemeenten kunnen concessies of beheersovereenkomsten afsluiten met parkeerbedrijven voor het innen van parkeerbelastingen, overeenkomstig artikel 10/2 van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens⁴³;
- de gedwongen invordering van een belasting via de gerechtsdeurwaarder, volgens artikel 19 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen van 13 april 2019⁴⁴. De financieel beheerder of de financieel directeur overhandigt hiervoor een uittreksel uit het kohier aan de gerechtsdeurwaarder, die vervolgens een bevel tot betaling betekent en eventueel verdere stappen onderneemt;
- de procedure inzake de fiscale notificatie in artikel 36 en volgende van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen van 13 april 2019⁴⁵. Hierbij geeft de financieel beheerder of de financieel directeur kennis van het bedrag van de fiscale schuld aan de notaris of een andere persoon die een akte van vervreemding verlijdt, opdat die de schuld voor rekening van de belastingschuldige kan voldoen.

Het ontwerp van decreet duidt de betrokkenen aan van wie persoonsgegevens verwerkt worden en de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens. Alle types of categorieën van gegevens die iemand kunnen identificeren binnen de gemeente of de provincie, verdienen een voldoende beschermingsniveau.

Op de vraag van de VTC om het belastbaar feit te specificeren, kon het voorontwerp van decreet niet ingaan. Het decreet van 30 mei 2008 is een proceduredecreet, dat slechts een kader biedt aan de gemeenten en de provincies. Gegevens over de belastingschuld, dat wil zeggen het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit, worden in artikel 11/1 wel erkend als persoonsgegevens, waarvoor de gemeente en de provincie als verwerkingsverantwoordelijken een veilige verwerking moeten garanderen.

Ook de aanbeveling van de VTC en de Raad van State om bewaartermijnen in het decreet van 30 mei 2008 in te schrijven, is niet gevolgd. Voor de bewaartermijn van de persoonsgegevens, verwijst artikel 11/1 naar de regeling die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet. De vermelde bepaling in het Bestuursdecreet is een procedurebepaling, op basis waarvan een geautoriseerde selectiecommissie selectieregels voor de bewaring van specifieke gegevens en documenten opstelt. Op die manier worden binnen het Vlaamse bestuurslandschap op een uniforme manier bewaarregels bepaald, rekening houdend met:

- de doeleinden van de bewaring;
- de aanduiding van de waarde voor het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden.

Een eigen regeling of een herformulering van de bestaande bewaartermijnen in het decreet van 30 mei 2008 is in die context niet vereist of aangewezen.

Hoewel de AVG in principe duidelijk en dwingend genoeg is en het Bestuursdecreet en de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet sterk de nadruk leggen op een transparante en veilige verwerking van persoonsgegevens, voorziet het ontwerp van

⁴³ Decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, *BS* 10 juni 2008.

⁴⁴ Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen van 13 april 2019, *BS* 30 april 2019.

⁴⁵ Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen van 13 april 2019, *BS* 30 april 2019.

decreet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om bijkomende normen voor een veilige en transparante verwerking van persoonsgegevens op te leggen.

Artikel 11

Artikel 11 voert een overgangsregeling in. De verplichtingen van de notaris in artikel 9 zijn pas van toepassing op akten die vanaf twee maanden na de inwerkingtreding van de decreetswijziging verleden worden. Door te voorzien in een overgangstermijn kunnen de notarissen zonder moeilijkheden aan hun decretale plicht voldoen. Vóór de overgangstermijn van twee maanden kan het voorvallen dat een akte verleden is zonder dat hiervan bericht gegeven is aan de gemeente en provincie van de ligging van het onroerend goed.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN

VOORONTWERP VAN DECREET
van 27 oktober 2023

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Art. 2. In artikel 3 van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen wordt voor punt 1, dat punt 1°/1 wordt, een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1° bevoegde financiële ambtenaar: financieel beheerder in geval van provinciebelastingen of financieel directeur in geval van gemeentebelastingen;”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “contant” vervangen door de woorden “zonder uitstel”;

2° aan paragraaf 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als de contante inning niet uitgevoerd kan worden, wordt de contantbelasting ingekohierd en volgt ze de regels voor een kohierbelasting.”;

3° in paragraaf 2 wordt voor het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde overheid stelt de kohieren vast en verklaart ze uitvoerbaar uiterlijk op 30 juni van het jaar dat volgt op het aanslagjaar. Bij het besluit tot uitvoerbaarverklaring wordt als bijlage een opsomming gevoegd van de betreffende kofiernummers.”;

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De bevoegde financiële ambtenaar zorgt onverwijld voor de verzending van de aanslagbiljetten, zonder kosten voor de belastingplichtige.

De eerste aanmaning tot betaling wordt verzonden met een gewone zending en is kosteloos voor de belastingplichtige. Het bestuur kan de verzendingskosten voor de aanmaningen tot betaling die volgen op de eerste aanmaning, ten laste leggen van de belastingplichtige.

Als het lokaal of provinciaal bestuur aanslagbiljetten aanbiedt via een elektronische weg, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De uitdrukkelijke instemming van de belastingplichtige met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg, heeft tot gevolg dat fiscale berichten in de toekomst uitsluitend via die elektronische weg uitgewisseld worden.

Het aanslagbiljet bevat naast de gegevens, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, ook de volgende gegevens:

- 1° de verzendingsdatum van het aanslagbiljet;
- 2° de uiterste betalingsdatum;
- 3° de volgende informatie over een bezwaar als vermeld in artikel 9:
 - a) de termijn waarin een bezwaarschrift kan worden ingediend;
 - b) in voorkomend geval de mogelijkheid om het bezwaar op elektronische wijze in te dienen;
 - c) de benaming, het adres en de contactgegevens van de instantie die bevoegd is om het bezwaarschrift te ontvangen;
 - d) de vermelding dat de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger die gehoord wil worden, dat uitdrukkelijk moet vragen in het bezwaarschrift;
- 4° de vindplaats van het belastingreglement.”;

4° in paragraaf 4 wordt het woord “belastingverordening” vervangen door het woord “belastingreglement”;

5° paragraaf 7 wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “de belastingverordening” vervangen door de woorden “het belastingreglement”;

2° in het tweede lid wordt tussen de woorden “tot het personeel van de gemeente” en de woorden “De door hen opgestelde processen-verbaal” de zinsnede “of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met

toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente” ingevoegd;

3° in het derde lid worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar”.

Art. 5. In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de belastingverordening” vervangen door de woorden “het belastingreglement”.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en van 17 februari 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. §1. Het belastingreglement kan aan de belastingplichtige opleggen om aangifte te doen van gegevens op basis waarvan de belasting vastgesteld wordt.

Het belastingreglement vermeldt de uiterste aangifte datum.

Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om belastingaangiften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§2. De bevoegde overheid kan een voorstel van aangifte voorleggen aan de belastingplichtige, op basis van de gegevens uit eerdere aangiften. Als de belastingplichtige geen opmerkingen bij het voorstel formuleert voor de aangifte datum, vermeld in paragraaf 1, tweede lid is verstreken, geldt het voorstel als een regelmatige aangifte.

§3. Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan voor de aangifte datum vermeld in paragraaf 1, tweede lid, kan de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.

Voordat de belasting conform het eerste lid ambtshalve wordt gevestigd, brengt de bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, de belastingplichtige aangetekend op de hoogte van:

- 1° de redenen waarom ze die procedure toepast;
- 2° de elementen waarop de belasting is gebaseerd en de wijze van bepaling van die elementen;
- 3° het bedrag van de belasting.

Als de belastingplichtige ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, derde lid of artikel 4, §3, derde lid, is aan het vereiste van het aangetekend schrijven, vermeld in het tweede lid, voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.

De belastingplichtige beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de derde werkdag die volgt op de verzending van de kennisgeving, vermeld in het tweede en derde lid, om zijn opmerkingen schriftelijk voor te dragen. De belasting mag niet worden gevestigd voor de voormelde termijn verstreken is, behalve als de rechten van de provinciale of gemeentelijke thesaurie in gevaar verkeren door een

andere oorzaak dan het verstrijken van de aanslagtermijnen. De belastingplichtige levert het bewijs van de correctheid van de elementen die hij inroept.

In afwijking van de aanslagtermijn, vermeld in artikel 4, §2, kunnen ambtshalve gevestigde belastingen geldig worden ingekohierd binnen drie jaar vanaf 1 januari van het aanslagjaar. De voormelde termijn van drie jaar wordt met twee jaar verlengd bij overtreding van het belastingreglement met het oogmerk te bedriegen of met de bedoeling schade te berokkenen.

§4. Het belastingreglement kan bepalen dat de ambtshalve gevestigde belastingen worden verhoogd met een bedrag dat vastgelegd wordt of berekend wordt op de wijze, vermeld in het belastingreglement. Het bedrag van de voormelde belastingverhoging wordt gelijktijdig en samen met de ambtshalve gevestigde belasting ingekohierd en ingevorderd en bedraagt maximaal het dubbele van de ambtshalve gevestigde belasting.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt de belastingverhoging, vermeld in het eerste lid, mee in het bericht, vermeld in paragraaf 3, tweede lid. Het voormelde bericht vermeldt ook de volgende elementen:

- 1° de toepasselijke bepalingen in het belastingreglement;
- 2° de manier waarop de belastingplichtige de aangifteplicht heeft geschonden;
- 3° de manier waarop de verhoging door de bevoegde overheid is aangerekend of berekend.

Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen is van overeenkomstige toepassing op belastingverhogingen die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding.”

Art. 7. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. Het belastingreglement kan bepalen dat voor een overtreding van de bepalingen van dit decreet of de bepalingen van het belastingreglement een administratieve geldboete aan de belastingplichtige wordt opgelegd van maximaal 500 euro.

Het bedrag van de maximale administratieve geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt elk jaar op 1 januari automatisch aangepast op basis van de evolutie van de consumptieprijsindex van de maand november van het voorgaande jaar.

Als voor een overtreding een belastingverhoging kan worden opgelegd, kan voor diezelfde overtreding geen administratieve geldboete worden opgelegd.

Het bedrag van de administratieve geldboete wordt gelijktijdig en samen met de belasting ingekohierd en ingevorderd.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt aan de belastingplichtige mee dat een administratieve geldboete opgelegd wordt en vermeldt daarbij de volgende elementen:

- 1° de feiten die de overtreding opleveren;
- 2° de verwijzing naar de toegepaste bepalingen in het decreet of het belastingreglement;
- 3° de argumenten die gediend hebben om het bedrag van de boete vast te stellen.

Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen is van overeenkomstige toepassing op de administratieve geldboetes die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding.”.

Art. 8. In artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en 17 februari 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden het tweede en derde lid vervangen door wat volgt :

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het wordt schriftelijk ingediend;
- 2° het wordt ondertekend;
- 3° het wordt gemotiveerd.

Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot contante betaling heeft ontvangen. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van de verzending van het aanslagbiljet of op het ogenblik van de kennisgeving van het aanslagbiljet. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.”;

2° aan paragraaf 1 worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om bezwaarschriften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De indiening van het bezwaarschrift via elektronische weg geldt als uitdrukkelijke instemming van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger om berichten binnen de bezwaarprocedure via die elektronische weg uit te wisselen.

Als het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van het bezwaar. Als het bezwaarschrift verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van het bezwaar.”;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar” en wordt de laatste zin opgeheven;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “De ontvangstmelding kan via een duurzame drager worden gestuurd.” opgeheven;

5° in paragraaf 2, tweede lid worden de woorden ‘het personeel van de gemeente. De financieel beheerder’ vervangen door de zinsnede “het personeel van de gemeente of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente en worden de woorden “De financieel beheerder” vervangen door de woorden “De bevoegde financiële ambtenaar”;

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden “of via duurzame drager” opgeheven;

7° in paragraaf 5 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“De beslissing van de bevoegde overheid wordt met een aangetekende brief betekend aan de belastingschuldige en, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. De bevoegde financiële ambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de voormelde beslissing. De voormelde aangetekende brief vermeldt de instantie waarbij beroep kan worden ingesteld, en de ter zake geldende termijnen en vormen. Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, vierde lid, is aan het voormelde vereiste van het aangetekend schrijven voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.”;

8° paragraaf 6 wordt opgeheven.

Art. 9. Aan artikel 11, 2°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 20 december 2019, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Met behoud van de toepassing van artikel 35, §1, eerste lid, 2°, van het voormelde wetboek, geeft de notaris die een akte opmaakt over de vervreemding of de hypothecaire aanwending van een onroerend goed, daarvan ook bericht aan de bevoegde financiële ambtenaar van het ambtsgebied waarin het goed ligt.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 10. Artikel 11, 2°, van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, zoals van kracht vanaf de datum van inwerkingtreding van dit decreet, is voor het eerst van toepassing op de akten die vanaf [overgangstermijn van 2 maanden] worden verleden.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Bart SOMERS

ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE
VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2023/138 van 12 december 2023

over

tekst	Ontwerp van decreet
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
roepnaam	(decreet procedure provincie- en gemeentebelastingen)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 27 oktober 2023
trefwoorden	Essentiële elementen; elektronische adressen; bewaartermijn; Bestuursdecreet

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen onder datum, ontvangen door de VTC op 10 november 2023;

Gelet op de behandeling op de zitting van 12 december 2023;

Brengt op 12 december 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De toenmalige Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een voorontwerp van decreet *tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen* (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding van specifieke artikelen, nl. de artikelen 3, 6 en 8 (zie hierna).

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. De toelichting bij het Ontwerp stelt het volgende (onderlijning VTC):

“Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen (hierna het decreet van 30 mei 2008 genoemd) in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet van 30 mei 2008 toe aan een actualisatie.

De wijzigingen bestaan grotendeels uit terminologische aanpassingen, aansluiting bij of vertaling van moderne regelgeving en rechtspraak en aanpassingen op vraag van stakeholders.”

De volgende artikelen in het voorontwerp van decreet zijn met name relevant:

- *Artikel 3: vult de bestaande regeling over de opmaak van de kohieren en de aanslagbiljetten aan. Beide bevatten persoonsgegevens over de belastingplichtige. Het aanslagbiljet is een uittreksel uit het kohier.*

Inzake persoonsgegevens is alleen de verwerking van elektronische adressen nieuw. Dit gebeurt volgens de principes in het Bestuursdecreet.

- *Artikel 6: wijzigt licht de procedure voor de vestiging van een aangiftebelasting. Bij de aangifteplicht en de hieruit volgende vestiging van de belasting, worden persoonsgegevens verwerkt.*

Inzake persoonsgegevens is alleen de verwerking van elektronische adressen nieuw. Dit gebeurt volgens de principes in het Bestuursdecreet.

- *Artikel 8: bepaalt nieuwe procedurele aspecten voor de indiening van een bezwaarschrift. Hierbij worden persoonsgegevens verwerkt.*

Inzake persoonsgegevens is alleen de verwerking van elektronische adressen nieuw. Dit gebeurt volgens de principes in het Bestuursdecreet.

Het gebruik van persoonsgegevens door derden, wordt via verwijzing geregeld in andere regelgeving.

Wat de bewaring van de persoonsgegevens betreft, zijn de gemeenten en de provincies onderworpen aan artikel III.87 van het Bestuursdecreet. Overeenkomstig dit artikel, worden selectieregels bepaald voor de verschillende categorieën van (onder andere) fiscale documenten en informatie, die ook de bewaring van de documenten en de informatie omvatten.

Om de bovenstaande redenen is het niet nodig geacht om de verwerking van persoonsgegevens in het voorliggende voorontwerp te regelen.”

4. De VTC deelt niet de mening van de Adviesvrager dat de verwerking al voldoende decretaal geregeld is, zoals hierna zal blijken.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

5. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: belastingplichtigen

en dat het minstens de volgende gegevens betreft (zie infra voor meer uitleg):

- identificatiegegevens;
- elektronisch adres en andere contactgegevens;
- gegevens over het belastbaar feit;
- het bedrag van de belasting.

6. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

7. Het decreet bevat niet expliciet de verwerking van persoonsgegevens.
8. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – **en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving** – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
9. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust”.
10. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen² van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.³

¹ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

² Artikel 6 AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

³ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-

11. De VTC stelt vast dat de adviesvrager er **uitdrukkelijk voor gekozen heeft om de essentiële elementen van de verwerking niet systematisch te benoemen**:

“Het bijgesloten voorontwerp van decreet wijzigt het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen. Dit decreet bevat de procedureregels voor de vestiging, inning en invordering van lokale en provinciale belastingen, met inbegrip van de mogelijkheid om de schuld te betwisten.

Het wijzigingsdecreet voert op zich geen nieuwe verwerkingen van persoonsgegevens in. In het decreet van 30 mei 2008 worden persoonsgegevens verwerkt voor de vestiging en inning/invordering van de belasting en voor de behandeling van bezwaren. De verwerking van de in het decreet vermelde persoonsgegevens en de verantwoordelijkheid hiervoor, ligt voor de hand. De eventuele verwerking van elektronische adressen moet gebeuren volgens de vereisten in het Bestuursdecreet.

12. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG⁴, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doelinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁵. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
13. De VTC is van oordeel dat het zou kunnen volstaan om te verwijzen naar een bestaand decreet (bv. de Vlaamse Codex Fiscaliteit waarvoor deze oefening wel is gedaan - zo hier van toepassing) als daarin alle essentiële elementen al zijn opgenomen. Het moet dan ook de verwerkingen betreffen in het kader van de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure door de lokale besturen. De verwijzing moet dan wel uitdrukkelijk gebeuren, wat hier niet het geval is.
14. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden voor die elementen.
15. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
16. Hierbij moet er ook op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁶. wat nu nog niet het geval is of minstens niet duidelijk is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de

116, 155-162; DEGRAVE, E., "L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁴ "c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust;"

⁵ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

⁶ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever⁷.

17. De VTC stelt in dit kader vast dat het bestaande decreet wel impliciet categorieën van persoonsgegevens aanduidt (voor de kohieren in artikel 4⁸), die nu aangevuld worden, maar dat deze categorieën heel ruim zijn (het belastbaar feit) en verduidelijking behoeven. Voor zover die niet aanwezig is in andere toepasselijke decreten, vraagt dit een verduidelijking in een uitvoeringsbesluit.

3. Het nieuwe gegeven elektronisch adres

18. Wat communicatie met een betrokkene op basis van zijn elektronisch adres betreft, stellen zich in de eerste plaats vragen over het garanderen van de juistheid van dat adres en in de tweede plaats en daarmee verband houdend, met de veiligheid van de communicatie via dit adres.
19. Hier spelen dus zowel het principe van de AVG van juistheid van de persoonsgegevens als de principes van vertrouwelijkheid en veiligheid van de persoonsgegevens:
- artikel 5, 1, d), AVG bepaalt dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig worden geactualiseerd;
 - artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
20. Voor zover met elektronisch adres het e-mailadres wordt bedoeld, wijst de VTC erop dat fouten met e-mailadressen een belangrijke oorzaak zijn van datalekken.
21. Ook als de communicatie via andere systemen dan e-mail gebeurt, zijn er garanties nodig voor veiligheid, integriteit en beschikbaarheid van de persoonsgegevens.

⁷ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

⁸ Het aanslagbiljet bevat naast de gegevens, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, ook de volgende gegevens:

1° de verzendingsdatum van het aanslagbiljet;

2° de uiterste betalingsdatum;

3° de volgende informatie over een bezwaar als vermeld in artikel 9:

a) de termijn waarin een bezwaarschrift kan worden ingediend;

b) in voorkomend geval de mogelijkheid om het bezwaar op elektronische wijze in te dienen;

c) de benaming, het adres en de contactgegevens van de instantie die bevoegd is om het bezwaarschrift te ontvangen;

d) de vermelding dat de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger die gehoord wil worden, dat uitdrukkelijk moet vragen in het bezwaarschrift;

4° de vindplaats van het belastingreglement.”;

[...].”

Artikel 4 van het bestaande decreet vermeldt al volgende gegevens:

“ De kohieren bevatten :

1° de naam van de provincie of van de gemeente die de belasting heeft gevestigd;

2° de voornaam, achternaam of maatschappelijke benaming en het adres van de belastingplichtige;

3° de datum en benaming van het reglement krachtens welke de belasting is gevestigd;

4° het belastbaar feit, de berekening en het bedrag van de belasting, evenals het aanslagjaar waarop de belasting betrekking heeft;

5° het nummer van het kohierartikel;

6° de datum van uitvoerbaarverklaring.”

22. De VTC beveelt daarom aan dat de nodige maatregelen inzake juistheid en veiligheid worden genomen.

4. Keuze voor elektronische communicatie en transparantie

23. De drie artikelen die de adviesvrager aan de VTC heeft voorgelegd, bevatten elk bepalingen die een impliciete toestemming inhouden. Het gaat telkens om de (vermoede) keuze voor elektronische communicatie. Die heeft mogelijk een impact op de verwerking van de persoonsgegevens van de betrokkene en wordt daarom hierna besproken.

“Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

[...]

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De bevoegde financiële ambtenaar zorgt onverwijld voor de verzending van de aanslagbiljetten, zonder kosten voor de belastingplichtige.

[...]

Als het lokaal of provinciaal bestuur aanslagbiljetten aanbiedt via een elektronische weg, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De uitdrukkelijke instemming van de belastingplichtige met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg, heeft tot gevolg dat fiscale berichten in de toekomst uitsluitend via die elektronische weg uitgewisseld worden.”

“Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en van 17 februari 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7.

[...]

§3. Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan voor de aangifte datum vermeld in paragraaf 1, tweede lid, kan de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.

[...]

Als de belastingplichtige ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, derde lid of artikel 4, §3, derde lid, is aan het vereiste van het aangetekend schrijven, vermeld in het tweede lid, voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.

De belastingplichtige beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de derde werkdag die volgt op de verzending van de kennisgeving, vermeld in het tweede en derde lid, om zijn opmerkingen schriftelijk voor te dragen. De belasting mag niet worden gevestigd voor de voormelde termijn verstreken is, behalve als de rechten van de provinciale of gemeentelijke thesaurie in gevaar verkeren door een andere oorzaak dan het verstrijken van de aanslagtermijnen. De belastingplichtige levert het bewijs van de correctheid van de elementen die hij inroept.

[...].”

“Art. 8. In artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en 17 februari 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden het tweede en derde lid vervangen door wat volgt :

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het wordt schriftelijk ingediend;
- 2° het wordt ondertekend;
- 3° het wordt gemotiveerd.

Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot contante betaling heeft ontvangen. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van de verzending van het aanslagbiljet of op het ogenblik van de kennisgeving van het aanslagbiljet. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.”;

2° aan paragraaf 1 worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om bezwaarschriften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De indiening van het bezwaarschrift via elektronische weg geldt als uitdrukkelijke instemming van de belastingsschuldige of zijn vertegenwoordiger om berichten binnen de bezwaarprocedure via die elektronische weg uit te wisselen.

Als het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van het bezwaar. Als het bezwaarschrift verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van het bezwaar.”;

[...]

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “De ontvangstmelding kan via een duurzame drager worden gestuurd.” opgeheven;

[...]

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden “of via duurzame drager” opgeheven;

7° in paragraaf 5 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“De beslissing van de bevoegde overheid wordt met een aangetekende brief betekend aan de belastingsschuldige en, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. De bevoegde financiële ambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de voormelde beslissing. De voormelde aangetekende brief vermeldt de instantie waarbij beroep kan worden ingesteld, en de ter zake geldende termijnen en vormen. Als de belastingsschuldige of zijn vertegenwoordiger ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, vierde lid, is aan het voormelde vereiste van het aangetekend schrijven voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.”;
[...]

24. De VTC stelt vast dat er een cascade is van impliciete instemmingen:

- in artikel 4 van het Ontwerp is er sprake van een uitdrukkelijke instemming met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg waardoor - zonder dat er sprake is van uitdrukkelijke instemming - fiscale berichten in de toekomst uitsluitend via die elektronische weg uitgewisseld worden;
- in artikel 8 van het Ontwerp is er dan sprake van het gebruik van hetzelfde informatiesysteem door bestuur en belastingplichtige om elektronisch berichten uit te wisselen en wordt er weer gebruik gemaakt van een impliciete instemming: het initiatief van de belastingsschuldige om het bezwaarschrift elektronisch in te dienen, impliceert instemming om verdere berichten in het kader van de bezwaarprocedure elektronisch uit te wisselen.

25. Er is een toestemming nodig om elektronisch te kunnen verzenden in het kader van de toepassing van de regels van het Burgerlijk Wetboek. Op basis van het Bestuursdecreet wordt een elektronische verzending als equivalent aan een aangetekende zending beschouwd. De VTC gaat ervan uit dat dit waarschijnlijk voor de Adviesvrager de reden is

voor het invoeren van de impliciete toestemmingen. Die regels wijzen intussen ook op het belang van die instemmingen voor de betrokkene. De toelichting zegt hierover het volgende:

“De ontvangst van een elektronisch bericht wordt volgens het burgerlijk wetboek redelijkerwijze verondersteld als de bestemming vooraf ingestemd heeft met het gebruik door de verzender van een elektronisch adres of van een ander elektronisch communicatiemiddel⁹. De instemming van de bestemming in het kader van artikel II.22, §2, 2° van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, komt hieraan tegemoet. Als ook voldoende zekerheid bestaat over het tijdstip van de elektronische verzending, kan het elektronisch bericht gelden als aangetekend”.

26. Verder wordt er in de toelichting nog volgende uitleg gegeven:

“Het ontwerpdecreet vermeldt uitdrukkelijk dat de eenmalige keuze van de belastingplichtige doorgetrokken wordt naar de toekomst voor alle belastingaanslagen en correspondentie hierrond. Dit staat niet in de weg dat de belastingplichtige zijn akkoord intrekt, maar dan moet hij dat expliciet aanvragen. Het lokaal of provinciaal bestuur werkt hiervoor een procedure uit.”

“Als de belastingplichtige ervoor gekozen heeft of ervoor kiest om zijn overheidsberichten te consulteren via het ‘my e-box’ portaal van de federale Overheidsdienst Beleid en Ondersteuning en het lokaal of provinciaal bestuur gebruik maakt van eBox volgens artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, ontvangt hij automatisch ook de berichten van het lokaal of provinciaal bestuur via ‘my e-Box’. Toestemmingen intrekken en beheren gebeurt dan via het ‘my e-box’ portaal.”

27. Alhoewel de VTC begrijpt dat er praktische regelingen moeten worden getroffen en deze niet onlogisch overkomen, adviseert ze dat de toestemmingen **voldoende geïnformeerd** worden gegeven, met andere woorden dat alle consequenties van meet af aan duidelijk zijn, zodat de burger een echte keuze kan maken want dit heeft een impact op de manier waarop diens persoonsgegevens worden verwerkt (en beveiligd). Dit kan gerealiseerd worden door enerzijds de wetgeving duidelijker te maken (het cascadesysteem wegwerken) en anderzijds transparantiemaatregelen te nemen bij de communicatie. Dat er al een regeling is in het Bestuursdecreet doet hier niets aan af. Het is de VTC trouwens niet duidelijk wat de verhouding van deze bepalingen t.o.v. het Bestuursdecreet is: het wordt niet expliciet van toepassing verklaard, maar gedeeltelijk gekopieerd.

5. Bewaartermijn

28. Wat de bewaartermijn betreft verwijst de Adviesvrager enkel naar artikel III.87 van het Bestuursdecreet waaraan ook de gemeenten en de provincies onderworpen zijn. De VTC wijst er op dat artikel III.87 geen maximale termijn bepaalt.
29. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

6. Beveiligingsmaatregelen

30. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

⁹ Artikel 1.5, derde lid van het Nieuw Burgerlijk Wetboek, BS 1 juli 2022.

31. De VTC wijst erop dat aangezien het financiële gegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.
32. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
33. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹⁰ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹¹ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹² en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹³.
34. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁴.
35. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:
- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
 - aanstellen van een DPO door de verwerker;
 - aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.
36. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁵.

III. BESLUIT

37. Aangezien het decreet de essentiële elementen van de verwerking niet aanduidt, kan de VTC niet oordelen of het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.
38. De VTC wijst er wel op dat minstens volgende elementen moeten worden geïmplementeerd:

¹⁰ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹¹ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹² Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Versillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹³ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁴ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁵ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven, eventueel in de Memorie van Toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- de nodige maatregelen nemen om de juistheid en de veiligheid van de communicatie met de betrokkenen te garanderen;
- de bepalingen in verband met de instemming(en) transparanter maken en transparantiemaatregelen uitwerken;
- de bewaartermijn correct bepalen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2023-12-15 00:04:40 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

ADVIES VAN DE GEGEVENSBECHERMINGS AUTORITEIT

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Standaardadvies 65/2023 van 24 maart 2023
Bijgewerkte versie – zitting van 29 september 2023

Betreft: Standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: de dames Cédrine Morlière, Nathalie Raghenon en Griet Verhenneman, en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Brengt op 24 maart 2023 het volgende standaardadvies uit.

I. TOEPASSINGSGEBIED EN CONTEXT VAN DIT ADVIES

1. Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de Autoriteit wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, is de Autoriteit niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. Wanneer de aanvrager niet aangeeft dat het voorgelegde ontwerp aanleiding kan geven tot hoge risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en wanneer uit zijn antwoorden in het formulier ook niet kan worden afgeleid dat dergelijke risico's aanwezig zijn, kan de Autoriteit beslissen om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten¹.
2. In dit algemene advies wordt gewezen op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen. Het blijft dus geldig bij elke redactie van normatieve teksten. Het is de verantwoordelijkheid van de auteur van een ontwerpnorm om ervoor te zorgen dat deze daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitseisen van een wet, opgelegd op grond van de AVG en gelezen in samenhang met de Grondwet, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (hierna "het EVRM").

II. REDACTIE VAN NORMATIEVE TEKSTEN EN GEGEVENSBESCHERMING

A. Wat betreft de vereiste van noodzakelijkheid en evenredigheid van de gegevensverwerkingen die door het ontwerp worden geregeld

3. De Autoriteit herinnert eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen. Een dergelijke inmenging is enkel toelaatbaar als zij noodzakelijk is en evenredig met het nagestreefde gerechtvaardigde doel.
4. Ter herinnering: de verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd als zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde gerechtvaardigde doel te

¹ De Autoriteit dient strategische keuzes te maken, rekening houdend met de nieuwe taken die haar krachtens de AVG zijn opgelegd, de middelen waarover zij beschikt en de beginselen die in de AVG zijn vervat (zoals het beginsel van de risico-gebaseerde benadering en het beginsel van de 'verantwoordingsplicht'). Daarom onderzoekt zij de adviesaanvragen die haar op grond van artikel 23 van de WOG en/of artikel 36, lid 4, van de AVG worden voorgelegd eerst uitsluitend op basis van het formulier.

Alleen in gevallen waarin de antwoorden in het formulier ernstige aanwijzingen bevatten dat het ontwerp van normatieve tekst een hoog risico inhoudt, gaat de Autoriteit over tot een systematische analyse van het ontwerp van normatieve tekst zelf en brengt zij een concreet advies uit.

In de andere gevallen en gezien de toevloed aan dossiers, gaat de Autoriteit niet over tot een analyse van de tekst van het ontwerp van normatieve tekst en geeft zij voorliggende algemene richtlijnen. Het is aan de aanvrager om er in de praktijk voor te zorgen dat het ontwerp dat hij redigeert, daadwerkelijk voldoet aan de kwaliteitsvereisten van de wet die door de AVG, de Grondwet, het Handvest van de grondrechten en het EVRM, worden opgelegd.

bereiken. De auteur van een normatieve tekst moet daarom nagaan of er geen andere maatregelen zijn die minder ingrijpend zijn voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen, en waarmee het nagestreefde doel kan worden bereikt. De beoogde gegevensverwerking moet dus toelaten het nagestreefde doel te bereiken (criterium van doeltreffendheid), maar moet tevens de maatregel zijn die het minst ingrijpt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen (criterium van noodzakelijkheid in strikte zin). Concreet betekent dit dat als het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer of het recht op bescherming van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden.

5. Wanneer de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens vaststaat, moet de auteur van de normatieve tekst er zich nog van vergewissen dat de verwerking evenredig is (in strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht moet worden gevonden tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat met die verwerking wordt beoogt en dat daadwerkelijk kan worden bereikt. De voordelen die voortvloeien uit de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen ervan voor de betrokkenen (criterium van evenredigheid in strikte zin).
6. De Autoriteit vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.

B. Wat betreft de vereiste van voorspelbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens

7. Verder herinnert de Autoriteit eraan dat elke verwerking van persoonsgegevens een rechtsgrond of een rechtmatigheidsgrond moet hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG².

²Artikel 6, lid 1, van de AVG: "De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)"

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn³. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.
9. Dit betekent echter niet dat voor elke gegevensverwerking een *specifieke* norm moet gelden die uitdrukkelijk alle gegevensbeschermingskwesaties in de betrokken context regelt. In bepaalde gevallen kan de voorspelbaarheid van een verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang immers worden gewaarborgd door de norm die deze taak toekent aan de verwerkingsverantwoordelijke, en de AVG (in voorkomend geval gelezen in combinatie met andere normen die eveneens van toepassing zijn).
10. De vraag rijst dan wanneer en in welke mate een *specifiek* normatief kader noodzakelijk is. Aangezien er geen absolute regel of mathematische formule is om met zekerheid te bepalen wanneer moet worden voorzien in een specifieke norm om een verwerking van persoonsgegevens te regelen die noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang, met het oog op de voorspelbaarheid ervan, geeft de Autoriteit hieronder richtsnoeren in dit verband.
11. Artikel 6, lid 2, van de AVG bepaalt: *"De lidstaten kunnen specifiekere bepalingen handhaven of invoeren ter aanpassing van de manier waarop de regels van deze verordening met betrekking tot de verwerking met het oog op de naleving van lid 1, punten c) en e), worden toegepast; hiertoe kunnen zij een nadere omschrijving geven van specifieke voorschriften voor de verwerking en andere maatregelen om een rechtmatige en behoorlijke verwerking te waarborgen, ook voor andere specifieke verwerkingssituaties als bedoeld in hoofdstuk IX."*
12. Overweging 10 van de AVG, die betrekking heeft op artikel 6, lid 2, van de AVG, bepaalt: *"In samenhang met de algemene en horizontale wetgeving inzake gegevensbescherming ter uitvoering van Richtlijn 95/46/EG beschikken de lidstaten over verscheidene sectorgebonden wetten op gebieden waar behoefte is aan meer specifieke bepalingen. Deze verordening biedt de lidstaten ook ruimte om eigen regels voor de toepassing vast te stellen, onder meer wat de verwerking van bijzondere persoonsgegevenscategorieën ("gevoelige gegevens") betreft. In zoverre staat deze verordening niet in de weg aan lidstatelijk recht waarin specifieke situaties op het gebied van gegevensverwerking nader worden omschreven, meer bepaald door nauwkeuriger*

³ Zie ook overweging 41 van de AVG.

*te bepalen in welke gevallen verwerking van persoonsgegevens rechtmatig geschiedt".
(onderstreept door de Autoriteit)*

13. Bovendien verwijst de AVG ook meermaals naar het nationale recht, hetzij om een specifiek kader voor bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens te eisen, hetzij om het treffen van passende en specifieke maatregelen ter bescherming van de grondrechten en de belangen van de betrokkenen, op te leggen.⁴
14. De Autoriteit stelt met name drie situaties vast waarin een nationale norm de verwerking van persoonsgegevens specifiek moet regelen:
 - wanneer het niet voldoende is om te verwijzen naar de formulering van **de norm waarbij de publieke taak wordt toegekend** om de voorspelbaarheid van de verwerking te **waarborgen**, en wanneer moet worden **voorzien in specifieke waarborgen** om de rechten en vrijheden van de betrokkenen te beschermen;
 - wanneer het noodzakelijk is om een verplichte verwerking van persoonsgegevens in te stellen in de zin van artikel 6, lid 1, punt c), van de AVG. In dat verband wijst de Autoriteit erop dat de norm die de wettelijke verplichting oplegt, enerzijds het concrete doel moet preciseren waarvoor de verplichte gegevensverwerking moet worden uitgevoerd, en anderzijds duidelijk en nauwkeurig moet zijn, zodat de verwerkingsverantwoordelijke in principe geen beoordelingsmarge heeft met betrekking tot de manier waarop de verwerking van persoonsgegevens die nodig is om aan zijn wettelijke verplichting te voldoen, wordt uitgevoerd⁵.
 - wanneer de AVG of de WVG de vaststelling van een dergelijke specifieke norm voor de verwerking van persoonsgegevens oplegt, om bijvoorbeeld te voorzien in specifieke beschermingsmaatregelen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Zo legt de AVG een dergelijke specifieke norm op in twee gevallen, namelijk (1) wanneer wordt overwogen de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over raciale afkomst, gegevens over gezondheid, ...) of in de zin van artikel 10 van de AVG (gegevens betreffende veroordelingen, enz.) te regelen en wanneer in dit verband wordt overwogen te voorzien in passende en specifieke maatregelen om de grondrechten en de belangen van de betrokkenen te vrijwaren, of (2) wanneer in een wettelijke norm het recht van toegang van het publiek tot officiële documenten in overeenstemming moet worden gebracht met het recht op bescherming van persoonsgegevens (artikel 86 van de AVG).

⁴ Dat is bijvoorbeeld het geval voor verwerkingen betreffende bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG (gegevens over ras, gegevens over de gezondheid,...) die nodig zijn voor de uitvoering van de verplichtingen van verwerkingsverantwoordelijken op het gebied van arbeidsrecht, of voor verwerkingen betreffende deze gegevens die nodig zijn om redenen van zwaarwegend algemeen belang.

⁵ Groep Artikel 29, *advies 06/2014 van over het begrip "gerechtvaardigd belang van de voor de verwerking verantwoordelijke" in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG*, blz. 22. De Autoriteit herinnert eraan dat, ondanks een dergelijk gebrek aan beoordelingsmarge, het hoe dan ook aan de verwerkingsverantwoordelijke is om ervoor te zorgen dat de betrokken verwerking in overeenstemming is met de verplichting in kwestie en met de AVG.

15. In deze context, ook al vormt elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging in het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en op bescherming van persoonsgegevens, toch moet niet elke verwerking (en dus elke inmenging in het recht op privacy) noodzakelijkerwijs specifiek geregeld worden door een norm van nationaal recht (zoals bijvoorbeeld een specifiek hoofdstuk dat aan de verwerking van persoonsgegevens is gewijd).
16. Wat betreft gegevensverwerkingen die noodzakelijk zijn voor de vervulling van een taak van algemeen belang, merkt de Autoriteit op dat, voor zover de publieke taken (waarvoor de verwerking van persoonsgegevens nodig is) door de wetgever op zodanige wijze zijn omschreven en afgebakend dat de doeleinden van deze verwerkingen als welbepaald en uitdrukkelijk kunnen worden beschouwd, en afgezien van de specifieke omstandigheden beschreven in § 14, het niet systematisch nodig is om een *specifiek* kader voor *deze* gegevensverwerkingen te bieden. Onder deze voorwaarde kan de AVG immers in bepaalde gevallen volstaan om de genoemde gegevensverwerkingen te regelen, met name wanneer er geen specifiek risico voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bestaat.
17. De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorspelbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan.

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière - Directeur

VOORONTWERP VAN DECREET
van 22 december 2023

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Art. 2. In artikel 3 van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen wordt voor punt 1, dat punt 1°/1 wordt, een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1° bevoegde financiële ambtenaar: financieel beheerder in geval van provinciebelastingen of financieel directeur in geval van gemeentebelastingen;”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “contant” vervangen door de woorden “zonder uitstel”;

2° aan paragraaf 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als de contante inning niet uitgevoerd kan worden, wordt de contantbelasting ingekohierd en volgt ze de regels voor een kohierbelasting.”;

3° in paragraaf 2 wordt voor het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde overheid stelt de kohieren vast en verklaart ze uitvoerbaar uiterlijk op 30 juni van het jaar dat volgt op het aanslagjaar. Bij het besluit tot uitvoerbaarverklaring wordt als bijlage een opsomming gevoegd van de betreffende kohiernummers.”;

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De bevoegde financiële ambtenaar zorgt onverwijld voor de verzending van de aanslagbiljetten, zonder kosten voor de belastingplichtige.

De eerste aanmaning tot betaling wordt verzonden met een gewone zending en is kosteloos voor de belastingplichtige. Het bestuur kan de verzendingskosten voor de aanmaningen tot betaling die volgen op de eerste aanmaning, ten laste leggen van de belastingplichtige.

Als het lokaal of provinciaal bestuur aanslagbiljetten aanbiedt via een elektronische weg, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De instemming van een belastingplichtige met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg, heeft tot gevolg dat fiscale berichten in de toekomst exclusief via die elektronische weg uitgewisseld kunnen worden.

Het aanslagbiljet bevat naast de gegevens, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, ook de volgende gegevens:

- 1° de verzendingsdatum van het aanslagbiljet;
- 2° de uiterste betalingsdatum;
- 3° de volgende informatie over een bezwaar als vermeld in artikel 9:
 - a) de termijn waarin een bezwaarschrift kan worden ingediend;
 - b) in voorkomend geval de mogelijkheid om het bezwaar op elektronische wijze in te dienen;
 - c) de benaming, het adres en de contactgegevens van de instantie die bevoegd is om het bezwaarschrift te ontvangen;
 - d) de vermelding dat de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger die gehoord wil worden, dat uitdrukkelijk moet vragen in het bezwaarschrift;
- 4° de vindplaats van het belastingreglement.”;

4° in paragraaf 4 wordt het woord “belastingverordening” vervangen door het woord “belastingreglement”;

5° paragraaf 7 wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “de belastingverordening” vervangen door de woorden “het belastingreglement”;

2° in het tweede lid wordt tussen de woorden “tot het personeel van de gemeente” en de woorden “De door hen opgestelde processen-verbaal” de zinsnede “of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met

toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente” ingevoegd;

3° in het derde lid worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar”.

Art. 5. In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de belastingverordening” vervangen door de woorden “het belastingreglement”.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en van 17 februari 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. §1. Het belastingreglement kan aan de belastingplichtige opleggen om aangifte te doen van gegevens op basis waarvan de belasting vastgesteld wordt.

Het belastingreglement vermeldt de uiterste aangiftedatum.

Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om belastingaangiften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§2. De bevoegde overheid kan een voorstel van aangifte voorleggen aan de belastingplichtige, op basis van de gegevens uit eerdere aangiften. Als de belastingplichtige geen opmerkingen bij het voorstel formuleert voor de aangiftedatum, vermeld in paragraaf 1, tweede lid is verstreken, geldt het voorstel als een regelmatige aangifte.

§3. Als geen juiste of volledige aangifte is gedaan voor de aangiftedatum vermeld in paragraaf 1, tweede lid, kan de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.

Voordat de belasting conform het eerste lid ambtshalve wordt gevestigd, brengt de bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, de belastingplichtige aangetekend op de hoogte van:

- 1° de redenen waarom ze die procedure toepast;
- 2° de elementen waarop de belasting is gebaseerd en de wijze van bepaling van die elementen;
- 3° het bedrag van de belasting.

Als de belastingplichtige ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, derde lid of artikel 4, §3, derde lid, is aan het vereiste van het aangetekend schrijven, vermeld in het tweede lid, voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.

De belastingplichtige beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de derde werkdag die volgt op de verzending van de kennisgeving, vermeld in het tweede en derde lid, om zijn opmerkingen schriftelijk voor te dragen. De belasting mag niet worden gevestigd voor de voormelde termijn verstreken is, behalve als de rechten van de provinciale of gemeentelijke thesaurie in gevaar verkeren door een

andere oorzaak dan het verstrijken van de aanslagtermijnen. De belastingplichtige levert het bewijs van de correctheid van de elementen die hij inroept.

In afwijking van de aanslagtermijn, vermeld in artikel 4, §2, kunnen ambtshalve gevestigde belastingen geldig worden ingekohierd binnen drie jaar vanaf 1 januari van het aanslagjaar. De voormelde termijn van drie jaar wordt met twee jaar verlengd bij overtreding van het belastingreglement met het oogmerk te bedriegen of met de bedoeling schade te berokkenen.

§4. Het belastingreglement kan bepalen dat de ambtshalve gevestigde belastingen worden verhoogd met een bedrag dat vastgelegd wordt of berekend wordt op de wijze, vermeld in het belastingreglement. Het bedrag van de voormelde belastingverhoging wordt gelijktijdig en samen met de ambtshalve gevestigde belasting ingekohierd en ingevorderd en bedraagt maximaal het dubbele van de ambtshalve gevestigde belasting.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt de belastingverhoging, vermeld in het eerste lid, mee in het bericht, vermeld in paragraaf 3, tweede lid. Het voormelde bericht vermeldt ook de volgende elementen:

- 1° de toepasselijke bepalingen in het belastingreglement;
- 2° de manier waarop de belastingplichtige de aangifteplicht heeft geschonden;
- 3° de manier waarop de verhoging door de bevoegde overheid is aangerekend of berekend.

Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen is van overeenkomstige toepassing op belastingverhogingen die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding.”

Art. 7. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. Het belastingreglement kan bepalen dat voor een overtreding van de bepalingen van dit decreet of de bepalingen van het belastingreglement een administratieve geldboete aan de belastingplichtige wordt opgelegd van maximaal 500 euro.

Het bedrag van de maximale administratieve geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt elk jaar op 1 januari automatisch aangepast op basis van de evolutie van de consumptieprijsindex van de maand november van het voorgaande jaar.

Als voor een overtreding een belastingverhoging kan worden opgelegd, kan voor diezelfde overtreding geen administratieve geldboete worden opgelegd.

Het bedrag van de administratieve geldboete wordt gelijktijdig en samen met de belasting ingekohierd en ingevorderd.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt aan de belastingplichtige mee dat een administratieve geldboete opgelegd wordt en vermeldt daarbij de volgende elementen:

- 1° de feiten die de overtreding opleveren;
- 2° de verwijzing naar de toegepaste bepalingen in het decreet of het belastingreglement;
- 3° de argumenten die gediend hebben om het bedrag van de boete vast te stellen.

Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen is van overeenkomstige toepassing op de administratieve geldboetes die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding.”.

Art. 8. In artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en 17 februari 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden het tweede en derde lid vervangen door wat volgt :

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het wordt schriftelijk ingediend;
- 2° het wordt ondertekend;
- 3° het wordt gemotiveerd.

Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot contante betaling heeft ontvangen. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van de verzending van het aanslagbiljet of op het ogenblik van de kennisgeving van het aanslagbiljet. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.”;

2° aan paragraaf 1 worden een vierde en vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Als het lokaal of provinciaal bestuur de mogelijkheid aanbiedt om bezwaarschriften via elektronische weg in te dienen, gelden al de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, §2 en §3 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De indiening van het bezwaarschrift via elektronische weg geldt als uitdrukkelijke instemming van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger om berichten binnen de bezwaarprocedure via die elektronische weg uit te wisselen.

Als het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van het bezwaar. Als het bezwaarschrift verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van het bezwaar.”;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar”;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “De ontvangstmelding kan via een duurzame drager worden gestuurd.” opgeheven;

5° in paragraaf 2, tweede lid worden de woorden "het personeel van de gemeente" vervangen door de zinsnede "het personeel van de gemeente of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente" en worden de woorden "De financieel beheerder" vervangen door de woorden "De bevoegde financiële ambtenaar";

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden "of via duurzame drager" opgeheven;

7° in paragraaf 5 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De beslissing van de bevoegde overheid wordt met een aangetekende brief betekend aan de belastingschuldige en, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. De bevoegde financiële ambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de voormelde beslissing. De voormelde aangetekende brief vermeldt de instantie waarbij beroep kan worden ingesteld, en de ter zake geldende termijnen en vormen. Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, vierde lid, is aan het voormelde vereiste van het aangetekend schrijven voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.";

8° paragraaf 6 wordt opgeheven.

Art. 9. In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 december 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan de eerste zin worden de woorden "voor zover deze niet specifiek de belastingen op de inkomsten betreffen" toegevoegd;

2° in punt 1° worden de woorden ", voor zover deze niet specifiek de belastingen op de inkomsten betreffen" opgeheven;

3° aan punt 2° wordt de volgende zin toegevoegd:

"Met behoud van de toepassing van artikel 35, §1, eerste lid, 2°, van het voormelde wetboek, geeft de notaris die een akte opmaakt over de vervreemding of de hypothecaire aanwending van een onroerend goed, daarvan ook bericht aan de bevoegde financiële ambtenaar van het ambtsgebied waarin het goed ligt.".

Art. 10. Aan hetzelfde decreet wordt een artikel 11/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11/1. § 1. In dit artikel wordt verstaan onder de algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG.

§ 2. De persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van dit decreet, worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van de verwerking van persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd op

artikel 6, eerste lid, 1), c) en e) van de algemene verordening gegevensbescherming.

§ 3. Conform de bepalingen van dit decreet verwerken de volgende instanties op een gestructureerde en systematische wijze persoonsgegevens als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming:

- 1° de Vlaamse gemeenten;
- 2° de Vlaamse provincies.

§ 4. De instanties, vermeld in paragraaf 3, kunnen conform de bepalingen van dit decreet persoonsgegevens verwerken van:

- 1° belastingplichtigen;
- 2° belastingschuldigen en hun vertegenwoordigers.

§ 5. De verwerking van de persoonsgegevens heeft als doel:

- 1° de vestiging en invordering van belastingen van de belastingplichtigen, zoals vermeld in artikel 4, §2, tweede lid, 2°;
- 2° de behandeling van administratieve bezwaren tegen een aanslag, belastingverhoging of een administratieve geldboete, zoals vermeld in artikel 9.

§ 6. De instanties, vermeld in paragraaf 3, verwerken in het bijzonder de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° Wat betreft de personen, vermeld in paragraaf 4, 1°:
 - a. de persoonsgegevens in het belastingkohier, zoals vermeld in artikel 4, §2, tweede lid, 2°;
 - b. het elektronisch adres bedoeld om elektronische berichten te ontvangen, overeenkomstig artikel 4, §3, derde lid en artikel 7, §1, derde lid;
 - c. gegevens over de belastingschuld, met name het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit.
- 2° Wat betreft de personen vermeld in paragraaf 4, 2°:
 - a. naam, voornaam en adres van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger;
 - b. het elektronisch adres bedoeld om elektronische berichten te ontvangen, overeenkomstig artikel 9, §1, vierde lid;
 - c. gegevens over de belastingschuld, met name het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit;
 - d. relatie tot de belastingplichtige.

Indien, conform de bepalingen van dit decreet, de instanties, vermeld in paragraaf 3, het rijksregisternummer verwerken, gebeurt de verwerking met het doel om op een unieke wijze natuurlijke personen te identificeren.

§ 7. Derden die daartoe behoorlijk gemachtigd zijn, hebben slechts toegang tot persoonsgegevens voor zover die toegang toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is voor het uitvoeren van de taken die hun zijn toegewezen in het kader van de opdracht, vermeld in paragraaf 5, 1°.

§ 8. De gegevens, vermeld in paragraaf 6, worden bewaard overeenkomstig de regeling die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018,

§ 9. De Vlaamse Regering kan aan de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in paragraaf 3, en de derden, vermeld in paragraaf 7, minimumnormen opleggen om de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 6, transparant en veilig te laten verlopen.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 11. Artikel 11, 2°, van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, zoals van kracht vanaf de datum van inwerkingtreding van dit decreet, is voor het eerst van toepassing op de akten die vanaf [overgangstermijn van 2 maanden] worden verleden.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en
Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 75.287/3
van 15 februari 2024

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot
wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de
vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van
provincie- en gemeentebelastingen’

Op 4 januari 2024 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 30 januari 2024. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Yves DEPOORTER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Ronald VAN CROMBRUGGE, adjunct-auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 15 februari 2024.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het voor advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 ‘betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen’.

Artikel 2 van het voorontwerp introduceert het overkoepelende begrip “bevoegde financiële ambtenaar” voor de financieel beheerder in het geval van de provinciebelastingen (artikelen 89 tot 91 van het Provinciedecreet van 9 december 2005) en voor de financieel directeur in het geval van de gemeentebelastingen (artikelen 176 tot 178 van het decreet van 22 december 2017 ‘over het lokaal bestuur’). Voorts wordt, verspreid in het voorontwerp en met het oog op meer eenvormigheid in de tekst, het begrip “belastingverordening” vervangen door het begrip “belastingreglement” (onder meer in de artikelen 3, 4°, en 4, 1°, van het voorontwerp).

Daarnaast brengt het voorontwerp het decreet van 30 mei 2008 in overeenstemming met het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (hierna: Bestuursdecreet) met betrekking tot de mogelijkheid om aanslagbiljetten (ontworpen artikel 4, § 3, derde lid – artikel 3, 4°, van het voorontwerp), belastingaangiften (ontworpen artikel 7, § 1, derde lid – artikel 6 van het voorontwerp) en bezwaarschriften (ontworpen artikel 9, § 1, vierde lid – artikel 8 van het voorontwerp), en alle communicatie die hieruit voortvloeit, via elektronische weg aan te bieden. Ook de hiermee mogelijk samenhangende impact op de termijnberekening wordt geformuleerd (ontworpen artikel 9, § 1, derde lid – artikel 8 van het voorontwerp).

Het voorontwerp strekt tevens tot afstemming van het decreet van 30 mei 2008 op de rechtspraak van het Hof van Cassatie inzake de vraag wanneer een belasting al dan niet ambtshalve gevestigd moet worden als de belastingplichtige zijn aangifteplicht niet naar behoren vervult (ontworpen artikel 7 – artikel 6 van het voorontwerp).

Andere wijzigingen betreffen de verzending van betalingsaanmaningen en de kosten die deze met zich meebrengen (ontworpen artikel 4, § 3, tweede lid – artikel 3, 4°, van het voorontwerp), de aanstelling van personeel van openbare centra voor maatschappelijk welzijn om binnen de gemeente onderzoeks- en controledaden uit te voeren en vaststellingen te doen (ontworpen artikel 5, tweede lid – artikel 4, 2°, van het voorontwerp; ontworpen artikel 9, § 2, tweede lid – artikel 8, 5°, van het voorontwerp), de mogelijkheid voor de bevoegde overheid om belastingverhogingen en administratieve boetes kwijt te schelden (ontworpen artikelen 7, § 4, derde lid, en 8, zesde lid – artikelen 6 en 7 van het voorontwerp), de indexering van de administratieve

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

boetes (ontworpen artikel 8, tweede lid – artikel 7 van het voorontwerp), de afschaffing van administratieve boetes voor derden in de vorm van belastingen (ontworpen artikel 8, eerste lid – artikel 7 van het voorontwerp) en de uitbreiding van de fiscale meldingsplicht voor notarissen bij de vervreemding of hypotheekstelling van onroerende goederen (ontworpen artikel 11, 2° – artikel 9, 3°, van het voorontwerp).

Ten slotte regelt het voorontwerp de verwerking van persoonsgegevens (ontworpen artikel 11/1 – artikel 10 van het voorontwerp).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikelen 3 en 8

3. Naar luid van artikel 3, 1°, van het voorontwerp wordt het woord “contant” in artikel 4, § 1, van het decreet van 30 mei 2008 vervangen door de woorden “zonder uitstel”. Artikel 3, 2°, van het voorontwerp voegt een zin toe aan artikel 4, § 1, van het decreet van 30 mei 2008, die evenwel luidt:

“Als de *contante inning* niet uitgevoerd kan worden, wordt de contantbelasting ingekohierd en volgt ze de regels voor een kohierbelasting.”

Ook het ontworpen artikel 9, § 1, derde lid, eerste zin, van het decreet van 30 mei 2008 luidt:

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot *contante betaling* heeft ontvangen” (artikel 8, 1°, van het voorontwerp).

Luidens de memorie van toelichting behoort een contantbelasting, in tegenstelling tot een kohierbelasting, meteen te worden betaald. In de praktijk gebeurt dat meestal giraal. Om verwarring uit te sluiten tussen de woorden “giraal” en “contant”, wordt daarom in het ontworpen artikel 4, § 1, van het decreet van 30 mei 2008 voortaan vermeld dat de betaling “*zonder uitstel*” moet gebeuren. Is dat laatste niet mogelijk, dan wordt de belasting gevestigd als een kohierbelasting en volgt ze de procedurele regels van een kohierbelasting.

Ter wille van de rechtszekerheid en de eenvormigheid van de tekst verdient het dan ook aanbeveling om de woorden “contante inning” en “contante betaling” te vervangen door de woorden “inning zonder uitstel” en “betaling zonder uitstel”.

Het voorontwerp wordt het best aan een grondig nazicht op dit punt onderworpen.

4.1. Het ontworpen artikel 4, § 3, van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt alle regelingen omtrent een aanslagbiljet inzake een gemeente- of provinciebelasting dat wordt verzonden door een bevoegde financiële ambtenaar (artikel 3 van het voorontwerp). Het derde lid van dit ontworpen artikel bepaalt dat als het lokaal of provinciaal bestuur aanslagbiljetten aanbiedt via een elektronische weg, al de voorwaarden vermeld in artikel II.22, §§ 2 en 3, van het Bestuursdecreet

gelden. Het ontworpen artikel 4, § 3, vierde lid, 1°, van het decreet van 30 mei 2008 vereist dat de verzendingsdatum van het aanslagbiljet op het aanslagbiljet wordt vermeld.

Het ontworpen artikel 9, § 1, derde lid, van het decreet van 30 mei 2008 (artikel 8, 1°, van het voorontwerp) bepaalt met betrekking tot de bezwaarschriften: “Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf *de datum waarop* de belastingplichtige het aanslagbiljet of het verzoek tot contante betaling heeft *ontvangen*. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op *de datum van de verzending van het aanslagbiljet* of op *het ogenblik van de kennisgeving van het aanslagbiljet*. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten *elektronisch* uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet *geacht ontvangen* te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet *toegankelijk* wordt voor de belastingplichtige”.

4.2. Uit de combinatie van de voorgaande artikelen dreigt onduidelijkheid te ontstaan over *welk* tijdstip van verzending en *welk* tijdstip van ontvangst van het aanslagbiljet nu op de ontworpen regeling van toepassing is, indien elektronisch wordt gecommuniceerd. De “Algemene toelichting” van de memorie van toelichting vermeldt in dit verband: “De overstap naar elektronische berichtgeving heeft bovendien mogelijk een impact op de termijnberekening (nieuw artikel 9, §1, derde lid)”. *Welke* impact is inderdaad de vraag.

Aan de gemachtigde is gevraagd te verduidelijken wanneer de termijnen bij een elektronische verzending van aanslagbiljetten aanvangen. Bij elektronische weg verklaart het voorontwerp enerzijds uitdrukkelijk de voorwaarden van artikel II.22, §§ 2 en 3, van het Bestuursdecreet in het ontworpen artikel 4, § 3, derde lid, van het decreet van 30 mei 2008 van toepassing² en maakt het anderzijds geen uitdrukkelijke melding van artikel II.23 van het Bestuursdecreet, dat het tijdstip van verzending en ontvangst van elektronische communicatie regelt.³ Het voorontwerp maakt evenmin uitdrukkelijk melding van artikel II.23/1 van het

² Artikel II.22, §§ 2 en 3, van het Bestuursdecreet luidt:

“§ 2. In geval van toepassing van paragraaf 1 worden de volgende voorwaarden nageleefd voor de elektronische uitwisseling met burgers of externe overheden:

1° de overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, informeren burgers en externe overheden vooraf over:

- a) de stappen die gevolgd moeten worden;
- b) de technieken die worden gebruikt;
- c) de rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling;

2° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, stemmen vooraf uitdrukkelijk in met de uitwisseling van berichten via elektronische weg;

3° de natuurlijke personen, niet in hun hoedanigheid van ondernemer, kunnen de instemming, vermeld in punt 2°, op elk moment intrekken.

§ 3. De overheidsinstanties, vermeld in artikel II.18, die berichten via elektronische weg uitwisselen, garanderen voor de elektronische communicatie een voldoende graad van informatieveiligheid en onweerlegbaarheid.

Ze stellen maatregelen vast die aangepast zijn aan de omstandigheden en die gelijkwaardige garanties bieden voor informatieveiligheid en onweerlegbaarheid als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien. Die maatregelen worden bekendgemaakt.

De Vlaamse Regering kan de minimumnormen bepalen waaraan de maatregelen, vermeld in het tweede lid, moeten voldoen.”

³ Artikel II.23 van het Bestuursdecreet luidt:

“Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, geldt als tijdstip waarop een bericht door een overheidsinstantie als vermeld in artikel II.18, elektronisch is verzonden aan de geadresseerde, het tijdstip waarop het bericht het informatiesysteem verlaat dat de overheidsinstantie gebruikt. Als de overheidsinstantie en de geadresseerde gebruikmaken van hetzelfde informatiesysteem, geldt het tijdstip waarop het bericht toegankelijk wordt voor de geadresseerde als tijdstip van verzending door de overheidsinstantie en als tijdstip van ontvangst door de geadresseerde.

Bestuursdecreet, dat het gebruik van de e-box regelt.⁴ Het verwijst dan weer wel in het ontworpen artikel 9, § 1, derde lid, van het decreet van 30 mei 2008 naar de *toegankelijkheid* van het aanslagbiljet voor de belastingplichtige - wat terminologie betreft uit artikel II.23 van het Bestuursdecreet - én het vereist in het ontworpen artikel 4, § 3, vierde lid, 1°, van het decreet van 30 mei 2008 dat de verzendingsdatum op het aanslagbiljet wordt vermeld, zonder dat het duidelijk is of hieraan enig juridisch, eventueel afwijkend van artikel II.23 van het Bestuursdecreet, gevolg voor de aanvang van een termijn wordt gekoppeld in het geval van een elektronische communicatie.

Op voormelde vraag tot verduidelijking antwoordde de gemachtigde als volgt:

“Toepasselijkheid Bestuursdecreet

Het Bestuursdecreet is een kaderdecreet dat ook hier van toepassing is. Dit is: met inbegrip van de artikelen II.23 en verder. Ik verwijs naar de artikelsgewijze toelichting bij artikel 3, punt 4 van het voorontwerp van decreet:

‘(...)’

Artikel II.22, §2, van het Bestuursdecreet beschrijft de voorwaarden voor de elektronische uitwisseling van berichten met burgers of externe overheden *als de toepasselijke regelgeving niet voorziet in een elektronische uitwisseling*. Of nog: uit de formulering van artikel II.22, §2, van het Bestuursdecreet, volgt dat de daarin beschreven voorwaarden niet vanzelf van toepassing zijn wanneer een norm zelf in de elektronische uitwisseling van berichten voorziet.

Nu het voorontwerp van decreetswijziging in de elektronische uitwisseling van berichten tussen het lokaal bestuur en zijn belastingplichtigen/belastingsschuldigen of hun vertegenwoordigers voorziet, wordt er uitdrukkelijk voor gekozen om de voorwaarden in artikel II.22, §2, van het Bestuursdecreet (evengoed) van toepassing te maken. Die betreffen informatieplicht, de vereiste instemming van burgers en externe overheden voor de elektronische uitwisseling van berichten en de mogelijkheid om die instemming te allen tijde terug in te trekken.

Tenzij het anders voorzien is in de toepasselijke regelgeving, geldt als tijdstip waarop een bericht elektronisch is ontvangen door een overheidsinstantie als vermeld in artikel II.18, het tijdstip waarop het bericht het informatiesysteem dat die overheidsinstantie gebruikt, bereikt.

Als de overheidsinstantie, vermeld in artikel II.18, en de geadresseerde gebruikmaken van hetzelfde informatiesysteem geldt een elektronisch bericht als aangetekende zending.

In het eerste en het derde lid wordt verstaan onder hetzelfde informatiesysteem: een informatiesysteem of een combinatie van informatiesystemen waarbij de overheidsinstantie voldoende controle heeft over de logging van het tijdstip van verzending en ontvangst van een bericht.”

⁴ Artikel II.23/1 van het Bestuursdecreet luidt:

“§ 1. In dit artikel wordt verstaan onder eBox: de eBox, vermeld in artikel 2, 3°, van de wet van 27 februari 2019 inzake elektronische uitwisseling van berichten via de eBox.

§ 2. Overheidsinstanties als vermeld in artikel II.18, kunnen de eBox gebruiken voor de elektronische uitwisseling van berichten.

De uitwisseling van berichten via de eBox geldt als een uitwisseling binnen hetzelfde informatiesysteem, vermeld in artikel II.23, derde en vierde lid.

Als een systeemfout verhindert dat een bericht wordt verzonden of ontvangen, geldt de informatie die daarover, met toepassing van artikel 4, tweede lid, van de wet van 27 februari 2019 inzake de elektronische uitwisseling van berichten via de eBox, ter beschikking is gesteld, als bewijs van de systeemfout die kan worden ingeroepen als bewijs van overmacht.

§ 3. Als de uitwisseling van berichten via de eBox niet mogelijk is op grond van de toepasselijke regelgeving, gelden de voorwaarden, vermeld in artikel II.22, § 2.

Onder de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, brengt de uitwisseling via de eBox dezelfde rechtsgevolgen tot stand als de uitwisseling waarin in de toepasselijke regelgeving is voorzien.”

4.3. Met het oog op een goed begrip van de ontworpen regeling, verdient het aanbeveling om minstens de uitleg en de overzichtstabel van de gemachtigde op te nemen in de memorie van toelichting.

Het is hierbij raadzaam de volgende bijkomende aanbevelingen in acht te nemen.

4.3.1. Vooreerst lichtte de gemachtigde in haar antwoord toe dat de verwijzing naar artikel II.22, § 3, van het Bestuursdecreet *niet per se noodzakelijk* is. Deze verwijzing is in de ontworpen regeling opgenomen wegens “ingegeven vanuit een sterke nadruk op informatieveiligheid en -zekerheid”. Het is nochtans verwarrend dat, hoewel niet per se noodzakelijk, in de ontworpen regeling wél naar artikel II.22, § 3, van het Bestuursdecreet wordt verwezen, terwijl, hoewel ook niet per se noodzakelijk, niet wordt verwezen naar de artikelen II.23 en II.23/1 ervan.

Gelet op het belang van de artikelen II.23 en II.23/1 van het Bestuursdecreet in het licht van de rechtsbescherming voor de belastingplichtige, die immers nood heeft aan duidelijkheid over de aanvang van termijnen bij een elektronische communicatie, verdient het aanbeveling om in de ontworpen regeling zelf eveneens te verwijzen naar de toepassing van de artikelen II.23 en II.23/1.

4.3.2. Daarnaast blijkt noch uit de tekst van het voorontwerp noch uit de zienswijze van de gemachtigde wat de juridische relevantie is voor een elektronische communicatie van de vereiste opgenomen in het ontworpen artikel 4, § 3, vierde lid, 1°, van het decreet van 30 mei 2008 om de verzendingsdatum op het aanslagbiljet te vermelden (artikel 3, 4°, van het voorontwerp). Aldus dreigt bij betwistingen omtrent een elektronische communicatie – al dan niet gebruikmakend van hetzelfde informatiesysteem – onduidelijkheid te ontstaan over de vraag of de verzendingsdatum op het aanslagbiljet enige bewijswaarde heeft ter bepaling van het tijdstip van verzending. Afgaande op het antwoord van de gemachtigde waarin zij verwijst naar de toepassing van artikel II.23 van het Bestuursdecreet en de overzichtstabel van de gemachtigde, lijkt dit niet het geval te zijn. Dit blijkt evenwel niet duidelijk uit de ontworpen regeling.

Het ontworpen artikel 9, § 1, derde lid, van het decreet van 30 mei 2008 dient dan ook in die zin te worden aangepast dat een duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen termijnberekeningen met het oog op bezwaar naargelang al dan niet elektronisch wordt gecommuniceerd en ongeacht of al dan niet van hetzelfde informatiesysteem gebruik wordt gemaakt (artikel 8, 1°, van het voorontwerp).

4.3.3. Luidens de memorie van toelichting bij het ontworpen artikel 4, § 3, derde lid, van het decreet van 30 mei 2008 (artikel 3, 4°, van het voorontwerp) ontvangt de belastingplichtige automatisch de berichten via ‘my e-box’ of de ‘e-box Enterprise’ als de belastingplichtige ervoor heeft gekozen of ervoor kiest om zijn overheidsberichten te consulteren via ‘my e-box’ voor burgers of de ‘e-box Enterprise’ voor ondernemingen en het lokaal of provinciaal bestuur daar gebruik van maakt.

Het is raadzaam dat in de praktijk in enige bijstand wordt voorzien voor personen die moeilijkheden ondervinden bij elektronische communicatie.⁵

Artikelen 4 en 8

5. Luidens de memorie van toelichting bij het ontworpen artikel 5, tweede lid, van het decreet van 30 mei 2008 wordt niet alleen gemeentepersoneel, maar worden ook personeelsleden van openbare centra voor maatschappelijk welzijn “gemachtigd” om zekere onderzoeks- en controledaden te stellen en vaststellingen te doen (artikel 4, 2°, van het voorontwerp).

Een soortgelijke aanvulling gebeurt in het ontworpen artikel 9, § 2, tweede lid, van het decreet van 30 mei 2008 (artikel 8, 5°, van het voorontwerp).

Gevraagd naar enkele voorbeelden inzake deze onderzoeks- en controledaden, antwoordde de gemachtigde:

“De onderzoeksadaden die het personeel kan stellen zijn beperkt, in die zin dat:

- alleen de onderzoeksadaden in het decreet toegestaan zijn;
- onderzoeksbevoegdheden individueel bepaald worden.

Mogelijke onderzoeksadaden

Artikel 6 van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt welke onderzoeksadaden binnen een fiscaal onderzoek mogelijk zijn en onder welke voorwaarden:

‘Art. 6. Om de toepassing van het belastingreglement te kunnen controleren of onderzoeken, zijn de personeelsleden, vermeld in artikel 5, gemachtigd alle fiscale onderzoeksbevoegdheden uit te voeren die krachtens artikel 11 toepassing vinden op het vlak van provincie- en gemeentebelastingen. Specifiek inzake de controle en het onderzoek van boeken en bescheiden die noodzakelijk zijn voor de vestiging van de belasting, is iedereen die over dergelijke boeken of bescheiden beschikt, verplicht die zonder verplaatsing voor te leggen op ieder verzoek van de personeelsleden, vermeld in artikel 5.

Iedereen is verplicht aan de personeelsleden, vermeld in het eerste lid, voorzien van een aanstellingsbewijs, vrije toegang te verlenen tot de al dan niet bebouwde onroerende goederen, die een belastbaar element kunnen vormen of bevatten of waar een belastbare activiteit wordt uitgeoefend. Om de belastingplicht te kunnen bepalen of de grondslag van de belasting te kunnen controleren of onderzoeken, moet aan die personeelsleden de mogelijkheid worden geboden vaststellingen te doen. Tot particuliere woningen of bewoonde lokalen hebben die personeelsleden evenwel alleen toegang tussen vijf uur ‘s morgens en negen uur ‘s avonds, na machtiging van de politierechter tenzij uit vrije wil toegang wordt verleend.

⁵ Vgl. adv.RvS 74.775/3 van 26 januari 2024 over een voorontwerp van wet ‘tot digitalisatie van de relaties tussen de Federale Overheidsdienst Financiën, de burgers, de bedrijven, de rechtspersonen en bepaalde derden en tot opheffing van de wet van 26 januari 2021 betreffende de dematerialisatie van de relaties tussen de Federale Overheidsdienst Financiën, de burgers, rechtspersonen en bepaalde derden en tot wijziging van diverse fiscale wetboeken en wetten’, opmerking 4.2.

De personeelsleden, vermeld in artikel 5, zijn eveneens gemachtigd de nodige vaststellingen te doen op het grondgebied van een andere provincie of gemeente’.

Het gaat dus onder meer om:

- de controle en het onderzoek van boeken en bescheiden;
- een toegangsrecht tot al dan niet bebouwde onroerende goederen die een belastbaar element kunnen vormen of bevatten of waar een belastbare activiteit wordt uitgeoefend;
- een beperkt toegangsrecht tot particuliere woningen of bewoonde lokalen (alleen tussen vijf uur ’s morgens en negen uur ’s avonds, en enkel na machtiging van de politierechter, tenzij vrije toegang tot de woning of de lokalen wordt verleend).

De controle- en onderzoeksbevoegdheden van de aangestelde personeelsleden zijn niet alleen tegenstelbaar aan de belastingplichtige zelf, maar ook aan derden die de gewenste informatie kunnen verschaffen, en kunnen zich zelfs uitstrekken buiten het grondgebied van de eigen provincie of gemeente.

Individuele onderzoeksbevoegdheden

Niet iedereen binnen het personeel van de provincie of de gemeente kan de bovenstaande onderzoeksdaden echter stellen. De betrokken personeelsleden worden hiertoe formeel aangesteld. Die aanstelling is individueel en verleent het betrokken personeelslid slechts een afgebakend pakket aan controle- en onderzoeksbevoegdheden, die het ook slechts mag aanwenden voor het doel waarvoor het verleend is (d.i. in uitvoering van een bepaald belastingreglement).

Daar zijn redenen voor:

- Het gaat om onderzoeksdaden met een mogelijke impact op iemands privacy (gewaarborgd in de artikelen 15, 22 en 29 van de Grondwet).
- De vaststellingen van de bevoegde personeelsleden hebben een bijzondere bewijskracht. Ze hebben bewijskracht tot bewijs van het tegendeel door de belastingplichtige.

Omwille van functiescheiding komt alleen de financieel beheerder/financieel directeur niet in aanmerking om de vermelde bijzondere fiscale controles en onderzoeken uit te voeren.

Met de invoering van het Decreet over het Lokaal Bestuur, dat voorzag in een geïntegreerde werking en dienstverlening van gemeente en OCMW, kwam vanuit het werkveld de vraag of ook OCMW-personeel fiscale onderzoeksbevoegdheden kon krijgen.

(...).”

Aangezien onderzoeks- en controledaden impactvol kunnen zijn voor de desbetreffende belastingplichtige, verdient het aanbeveling om, met het oog op een goed begrip van de ontworpen regeling, de zienswijze van de gemachtigde in de memorie van toelichting op te nemen.

Artikel 6

6. Het ontworpen artikel 7, § 3, eerste lid, van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt:

“Als *geen juiste* of *volledige* aangifte is gedaan voor de aangifte datum vermeld in paragraaf 1, tweede lid, *kan* de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.”

Luidens de bijhorende uitleg in de memorie van toelichting *kan* het lokaal of provinciaal bestuur de belasting ambtshalve vestigen, “(a)ls de belastingplichtige zijn aangifteplicht *verzuimt* of als de aangifte *onvolledig* of *incorrect* is”. Bovendien vermeldt de memorie van toelichting: “Het is duidelijk dat een ambtshalve vestiging *slechts verplicht* is als het bestuur *in geen geval over een correcte aangifte* beschikt. Wordt een *juiste* en *volledige* aangifte (of een verbetering van de oorspronkelijke aangifte) *buiten de voorziene termijn* ingediend, behoudt het bestuur de mogelijkheid om een gewone aanslag te vestigen. (...) De beslissing om de belasting ambtshalve te vestigen, zal voor de bevoegde overheid afhangen van de ‘noodwendigheden van het geval’.”

Het lijkt bijgevolg de bedoeling om in het ontworpen artikel 7, § 3, van het decreet van 30 mei 2008 de ambtshalve vestiging van de aanslag te regelen indien geen, geen juiste of geen volledige aangifte is gedaan voor de aangifte datum. Om de tekst van de ontworpen regeling in overeenstemming te brengen met de bedoeling ervan, schrijven men in het ontworpen artikel 7, § 3, eerste lid, van het decreet van 30 mei 2008: “Als *geen*, geen juiste of volledige aangifte is gedaan (...)”. Zo niet, wordt het gebrek aan aangifte niet geregeld.

Artikel 6 en 7

7. Het laatste lid van het ontworpen artikel 7, § 4, van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt: “Het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 van het bestuur van ‘s lands middelen is van overeenkomstige toepassing op belastingverhogingen die volgens de bepalingen in het belastingreglement opgelegd zijn, met dien verstande dat de bevoegde overheid beslist over verzoeken tot vermindering of kwijtschelding” (artikel 6 van het voorontwerp).

In het ontworpen artikel 8, laatste lid, van het decreet van 30 mei 2008 is een soortgelijke bepaling ingevoegd met betrekking tot de administratieve boetes (artikel 7 van het voorontwerp).

Luidens de memorie van toelichting maakt de decreetgever artikel 9 van het Organiek Regentsbesluit van 18 maart 1831 ‘van het bestuur van ‘s lands middelen’ van overeenkomstige toepassing op lokale en provinciale besturen, en behoort deze nieuwe mogelijkheid in de gemeente tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen en in de provincie tot de bevoegdheid van de deputatie. In de memorie van toelichting wordt vermeld dat kwijtschelding kan “als de omstandigheden dit rechtvaardigen”.

Ter wille van de toegankelijkheid van de regelgeving voor de doelgroep van de verzoekers van dit genaderecht die financiële moeilijkheden hebben om belastingverhogingen of administratieve boetes te betalen, en in het licht van de beoogde “actualisatie” van het decreet van 30 mei 2008, is het raadzaam om deze bijna tweehonderd jaar oude regeling in een eigen decretale bepaling om te zetten met onder meer een uitdrukkelijke en nader omschreven

bevoegdheidstoewijzing aan het college van burgemeester en schepenen en de deputatie, zoals de beoogde omstandigheden die een kwijschelding rechtvaardigen.⁶

Artikel 10

8.1. Artikel 10 van het voorontwerp regelt de verwerking van persoonsgegevens.

Krachtens artikel 22 van de Grondwet geldt voor elke verwerking van persoonsgegevens en, meer in het algemeen, voor elke inmenging in het recht op het privéleven, dat het formeel legaliteitsbeginsel dient te worden nageleefd. Doordat artikel 22 van de Grondwet aan de bevoegde wetgever de bevoegdheid voorbehoudt om vast te stellen in welke gevallen en onder welke voorwaarden afbreuk kan worden gedaan aan het recht op eerbiediging van het privéleven, waarborgt het aan elke burger dat geen enkele inmenging in dat recht kan plaatsvinden dan krachtens regels die zijn aangenomen door een democratisch verkozen beraadslagende vergadering. Een delegatie aan een andere macht is evenwel niet in strijd met het wettelijkheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de “essentiële elementen” voorafgaandelijk door de wetgever vastgesteld zijn.⁷

Bijgevolg moeten de “essentiële elementen” van de verwerking van persoonsgegevens in de wetgevende norm zelf worden vastgelegd. In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel “essentiële elementen” uitmaken: 1° de categorie van verwerkte gegevens; 2° de categorie van betrokken personen; 3° de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4° de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5° de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens.⁸

Artikel 5, lid 1, c), van de AVG⁹ bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moet zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden

⁶ Zie overeenkomstige regelingen op andere overheidsniveaus: artikel 3.18.0.0.16 van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013: “De leidend ambtenaar van de bevoegde entiteit van de Vlaamse administratie kan kwijschelding of vermindering van de administratieve geldboetes of van de belastingverhogingen, vermeld in dit hoofdstuk, verlenen *als de betrokken partij bewijst niet in fout te zijn*” en het zeer uitgebreide hoofdstuk 2 van de wet van 29 maart 2018 ‘tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst’. Zie ook adv.RvS 64.252/3 van 11 oktober 2018 over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 21 december 2018 ‘tot uitvoering van Hoofdstuk 2 van de wet van 29 maart 2018 tot uitbreiding van de opdrachten en versterking van de rol van de fiscale bemiddelingsdienst’.

⁷ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof: zie inzonderheid GwH 18 maart 2010, nr. 29/2010, B.16.1; GwH 20 februari 2020, nr. 27/2020, B.17.

⁸ Adv.RvS 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 14 augustus 2021 ‘betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie’, opmerking 101 (*Parl.St. Kamer* 2020-21, nr. 55-1951/001, 119). Zie ook GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; GwH 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2; GwH 16 februari 2023, nr. 26/2023, B.74.1; GwH 17 mei 2023, nr. 75/2023, B.55.2.1.

⁹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 ‘betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)’.

waarvoor de gegevens worden verwerkt. Dit is het beginsel van de “minimale gegevensverwerking”.

8.2. Het ontworpen artikel 11/1, § 7, van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt dat “[d]erden die daartoe behoorlijk gemachtigd zijn” slechts toegang hebben tot persoonsgegevens voor zover die toegang toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is voor het uitvoeren van de taken die hun zijn toegewezen in het kader van de opdracht vermeld in paragraaf 5, 1°, van die bepaling.

Gevraagd naar wat wordt bedoeld met “derden die daartoe behoorlijk gemachtigd zijn”, antwoordde de gemachtigde:

“Het is mogelijk dat de provincie of de gemeente de invordering of de inning van de belasting overhevelt naar een derde. Dat doet zich bijvoorbeeld voor wanneer de provincie of de gemeente:

- de inning en invordering van een belasting uitbesteedt aan een derde, wat mogelijk gemaakt is voor
 - gemeentelijke huisvuilbelastingen: de gemeenten kunnen huisvuilintercommunales machtigen om huisvuilbelastingen te innen, overeenkomstig artikel 26, tweede lid van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;
 - gemeentelijke parkeerbelastingen: de gemeenten kunnen concessies of beheersovereenkomsten afsluiten met parkeerbedrijven voor het innen van parkeerbelastingen, overeenkomstig artikel 10/2 van het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens;
- de belasting gedwongen invordert via de gerechtsdeurwaarder, volgens artikel 19 van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen van 13 april 2019 (Invorderingswetboek). De financieel beheerder of de financieel directeur overhandigt hiervoor een uittreksel uit het kohier aan de gerechtsdeurwaarder, die vervolgens een bevel tot betaling betekent en eventueel verdere stappen onderneemt;
- gebruik maakt van de procedure inzake de fiscale notificatie in artikel 36 en volgende van het Invorderingswetboek. Hierbij geeft de financieel beheerder of de financieel directeur kennis van het bedrag van de fiscale schuld aan de notaris of een andere persoon die een akte van vervreemding verlijdt, opdat die de schuld voor rekening van de belastingschuldige kan voldoen.

§7 van het ingevoegde artikel 11/1 is bewust breed (niet limitatief) geformuleerd om eventueel toekomstige ontwikkelingen mee op te vangen.”

De categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte persoonsgegevens is een essentieel element dat in de wetgevende norm zelf dient te worden geregeld. Het ontworpen artikel 11/1, § 7, van het decreet van 30 mei 2008 is dan ook te algemeen geformuleerd om als decretale grondslag te kunnen dienen opdat aan derden voor de inning en invordering van gemeente- en provinciebelastingen persoonsgegevens kunnen worden meegedeeld die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van hun taken. Het is uit de tekst van het ontworpen artikel 11/1, § 7, niet duidelijk *welke behoorlijke machtiging* en *welke derden* worden bedoeld.

Om aldus te voldoen aan het beginsel van de minimale gegevensverwerking uit de AVG en het legaliteitsbeginsel vervat in artikel 22 van de Grondwet, dienen de aanwijzing van deze derden en de taken die aan hen worden toevertrouwd voldoende te worden omschreven hetzij in de tekst van het ontworpen artikel 11/1, § 7, van het decreet van 30 mei 2008 zelf, hetzij in een andere specifieke decretale basis.¹⁰ Het “bewust breed (niet limitatief)” formuleren om “eventueel toekomstige ontwikkelingen mee op te vangen”, zoals de gemachtigde aangeeft, strookt hiermee niet.

In de memorie van toelichting wordt nu slechts melding gemaakt van “welbepaalde gevallen” waarin de gemeente of de provincie de invordering van haar belasting kan toewijzen aan een “intercommunale” en dat “het kan voorvallen” dat ze voor de invordering van haar belastingen persoonsgegevens overmaakt aan een derde, “zoals” een gerechtsdeurwaarder of een notaris bij een fiscale notificatie. Onverminderd hetgeen in de vorige alinea is opgemerkt, verdient het aanbeveling dat de stellers van het voorontwerp minstens in de memorie van toelichting op basis van de uitleg van de gemachtigde nader verduidelijken welke regelingen omtrent de uitvoering door derden van taken van gemeenten en provincies men in het ontworpen artikel 11/1, § 7, van het decreet van 30 mei 2008 op het oog heeft.

8.3. Het ontworpen artikel 11/1 van het decreet van 30 mei 2008 bepaalt niet gedurende welke periode de gegevens kunnen worden bijgehouden. Het ontworpen artikel 11/1, § 8, bepaalt slechts dat de gegevens worden bewaard overeenkomstig de regeling “die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018”. Artikel III.87 van het Bestuursdecreet bepaalt dat voor elke categorie van bestuursdocumenten “selectieregels” moeten worden opgemaakt, welke een gemotiveerde bewaartermijn moeten bevatten (artikel III.87, § 1, eerste lid, 2°, van het Bestuursdecreet). Deze beheersregels worden overeenkomstig artikel III.81 van het Bestuursdecreet vastgelegd, opgevolgd en uitgevoerd door een “verantwoordelijke” die door de overheidsinstantie wordt aangeduid.

Vermits in het licht van het legaliteitsbeginsel van artikel 22 van de Grondwet de bewaartermijn als een essentieel element van de verwerking van persoonsgegevens moet worden beschouwd, kan het bepalen van die termijn niet zonder meer worden gedelegeerd, en al helemaal niet worden overgelaten aan een door een overheidsinstantie aangeduide verantwoordelijke.

¹⁰ Adv.RvS 75.140/3 van 29 januari 2024 over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest ‘tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 en verschillende andere decreten, wat betreft de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens’, opmerking 6.

Bijgevolg moet de bewaartermijn in het aan te nemen decreet zelf worden bepaald of moeten minstens de criteria of een maximum worden vastgesteld die de regering bij het bepalen van die termijn in acht moet nemen.¹¹

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Yves DEPOORTER

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

¹¹ Zie adv.RvS 71.656/1 van 29 juni 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 november 2022 ‘tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie en het decreet van 7 juli 2017 tot oprichting van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid, tot vaststelling van vergunningsnormen voor private uitbetalingsactoren en tot wijziging van het decreet van 30 april 2004 betreffende de oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin’, *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1388/1, 60-61, opmerking 4; adv.RvS 72.235/1 van 14 november 2022 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 10 maart 2023 ‘over de subsidiëring van het sociaal-cultureel volwassenenwerk’, *Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1508/1, 176-178, opmerking 7.4.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Art. 2. In artikel 3 van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen wordt voor punt 1°, dat punt 1°/1 wordt, een nieuw punt 1° ingevoegd, dat luidt als volgt:

“1° bevoegde financiële ambtenaar: financieel beheerder in geval van provinciebelastingen of financieel directeur in geval van gemeentebelastingen;”.

Art. 3. In artikel 4 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het woord “contant” vervangen door de woorden “zonder uitstel”;

2° aan paragraaf 1 wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als de contantbelasting niet zonder uitstel geïnd kan worden, wordt ze ingekohierd en volgt ze de regels voor een kohierbelasting.”;

3° in paragraaf 2 wordt voor het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“De bevoegde overheid stelt de kohieren vast en verklaart ze uitvoerbaar uiterlijk op 30 juni van het jaar dat volgt op het aanslagjaar. Bij het besluit tot uitvoerbaarverklaring wordt als bijlage een opsomming gevoegd van de betreffende kofiernummers.”;

4° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De bevoegde financiële ambtenaar zorgt onverwijld voor de verzending van de aanslagbiljetten, zonder kosten voor de belastingplichtige.

De eerste aanmaning tot betaling wordt verzonden met een gewone zending en is kosteloos voor de belastingplichtige. Het bestuur kan de verzendingskosten voor de aanmaningen tot betaling die volgen op de eerste aanmaning, ten laste leggen van de belastingplichtige.

Het lokaal of provinciaal bestuur kan aanslagbiljetten via elektronische weg aanbieden met toepassing van het Bestuursdecreet van 7 december

2018. De instemming van een belastingplichtige met de verzending van het aanslagbiljet via elektronische weg, heeft tot gevolg dat fiscale berichten in de toekomst exclusief via die elektronische weg uitgewisseld kunnen worden.

Het aanslagbiljet bevat naast de gegevens, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, ook de volgende gegevens:

- 1° de uiterste betalingsdatum;
 - 2° de volgende informatie over een bezwaar als vermeld in artikel 9:
 - a) de termijn waarin een bezwaarschrift kan worden ingediend;
 - b) in voorkomend geval de mogelijkheid om het bezwaar op elektronische wijze in te dienen;
 - c) de benaming, het adres en de contactgegevens van de instantie die bevoegd is om het bezwaarschrift te ontvangen;
 - d) de vermelding dat de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger die gehoord wil worden, dat uitdrukkelijk moet vragen in het bezwaarschrift;
 - 3° de vindplaats van het belastingreglement.”;
- 5° in paragraaf 4 wordt het woord “belastingverordening” vervangen door het woord “belastingreglement”;
- 6° paragraaf 7 wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 5 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid worden de woorden “de belastingverordening” vervangen door de woorden “het belastingreglement”;
- 2° in het tweede lid wordt tussen de woorden “tot het personeel van de gemeente” en de woorden “De door hen opgestelde processen-verbaal” de zinsnede “of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente” ingevoegd;
- 3° in het derde lid worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar”.

Art. 5. In artikel 6, eerste lid, van hetzelfde decreet worden de woorden “de belastingverordening” vervangen door de woorden “het belastingreglement”.

Art. 6. Artikel 7 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en van 17 februari 2012, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 7. §1. Het belastingreglement kan aan de belastingplichtige opleggen om aangifte te doen van gegevens op basis waarvan de belasting vastgesteld wordt.

Het belastingreglement vermeldt de uiterste datum voor de indiening van de aangifte.

Het lokaal of provinciaal bestuur kan, met toepassing van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, de mogelijkheid aanbieden om via elektronische weg belastingaangiften in te dienen.

Als de aangifte, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van de aangifte. Als de aangifte verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van de aangifte.

§2. De bevoegde overheid kan een voorstel van aangifte voorleggen aan de belastingplichtige, op basis van de gegevens uit eerdere aangiftes. Als de belastingplichtige geen opmerkingen bij het voorstel indient voor de aangifte datum, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, is verstreken, geldt het voorstel als een regelmatige aangifte.

Als de opmerkingen, vermeld in het eerste lid, verzonden worden met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van hun indiening. Als de opmerkingen verzonden worden via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van hun indiening.

§3. Als er geen, geen juiste of geen volledige aangifte is gedaan voor de aangifte datum, vermeld in paragraaf 1, tweede lid, kan de bevoegde overheid de belasting ambtshalve vestigen, op basis van de gegevens waarover ze beschikt.

Voordat de belasting conform het eerste lid ambtshalve wordt gevestigd, brengt de bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, de belastingplichtige aangetekend op de hoogte van:

- 1° de redenen waarom ze die procedure toepast;
- 2° de elementen waarop de belasting is gebaseerd en de wijze van bepaling van die elementen;
- 3° het bedrag van de belasting.

Als de belastingplichtige ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, derde lid, of artikel 4, §3, derde lid, is aan het vereiste van het aangetekend schrijven, vermeld in het tweede lid, voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.

De belastingplichtige beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen vanaf de ontvangst van de kennisgeving, vermeld in het tweede en derde lid, om zijn opmerkingen schriftelijk voor te dragen. De kennisgeving wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van verzending van de kennisgeving. Als de kennisgeving verzonden werd met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van verzending van de kennisgeving. Als de kennisgeving verzonden werd via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van de kennisgeving. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt de kennisgeving geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop ze toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.

De belasting mag niet worden gevestigd voor de termijn, vermeld in het vierde lid, verstreken is, behalve als de rechten van de provinciale of gemeentelijke thesaurie in gevaar verkeren door een andere oorzaak dan het verstrijken van de aanslagtermijnen. De belastingplichtige levert het bewijs van de correctheid van de elementen die hij inroept.

Als de opmerkingen, vermeld in het vierde lid, verzonden worden met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van hun indiening. Als de opmerkingen verzonden worden via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van hun indiening.

In afwijking van de aanslagtermijn, vermeld in artikel 4, §2, kunnen ambtshalve gevestigde belastingen geldig worden ingekohierd binnen drie jaar vanaf 1 januari van het aanslagjaar. De voormelde termijn van drie jaar wordt met twee jaar verlengd bij overtreding van het belastingreglement met het oogmerk te bedriegen of met de bedoeling schade te berokkenen.

§4. Het belastingreglement kan bepalen dat de ambtshalve gevestigde belastingen worden verhoogd met een bedrag dat vastgelegd wordt of berekend wordt op de wijze, vermeld in het belastingreglement. Het bedrag van de voormelde belastingverhoging wordt gelijktijdig en samen met de ambtshalve gevestigde belasting ingekohierd en ingevorderd en bedraagt maximaal het dubbele van de ambtshalve gevestigde belasting.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt de belastingverhoging, vermeld in het eerste lid, mee in het bericht, vermeld in paragraaf 3, tweede lid. Het voormelde bericht vermeldt ook de volgende elementen:

- 1° de toepasselijke bepalingen in het belastingreglement;
- 2° de manier waarop de belastingplichtige de aangifteplicht heeft geschonden;
- 3° de manier waarop de verhoging door de bevoegde overheid is aangerekend of berekend.

Elke persoon die gehouden is tot betaling van de belastingverhoging, vermeld in het eerste lid, kan bij de bevoegde overheid een schriftelijk en gemotiveerd verzoek tot kwijtschelding of vermindering van de belastingverhoging indienen. De bevoegde overheid beslist over het verzoek tot vrijstelling of vermindering van de belastingverhoging wanneer deze niet meer onderhevig is aan het bezwaar, vermeld in artikel 9, of enig rechterlijk beroep. De bevoegde overheid kan de belastingverhoging kwijtschelden of verminderen als persoonlijke en feitelijke omstandigheden eigen aan het geval dat redelijk verantwoord en de belastingplichtige blijk geeft van goede trouw.”.

Art. 7. Artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 28 mei 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 8. Het belastingreglement kan bepalen dat voor een overtreding van de bepalingen van dit decreet of de bepalingen van het belastingreglement een administratieve geldboete aan de belastingplichtige wordt opgelegd van maximaal 500 euro.

Het bedrag van de maximale administratieve geldboete, vermeld in het eerste lid, wordt elk jaar op 1 januari automatisch aangepast op basis van de evolutie van de consumptieprijsindex van de maand november van het voorgaande jaar.

Als voor een overtreding een belastingverhoging kan worden opgelegd, kan voor diezelfde overtreding geen administratieve geldboete worden opgelegd.

Het bedrag van de administratieve geldboete wordt gelijktijdig en samen met de belasting ingekohierd en ingevorderd.

De bevoegde overheid of het personeelslid dat daarvoor is aangesteld conform artikel 5, deelt aan de belastingplichtige mee dat een administratieve geldboete opgelegd wordt en vermeldt daarbij de volgende elementen:

- 1° de feiten die de overtreding opleveren;
- 2° de verwijzing naar de toegepaste bepalingen in het decreet of het belastingreglement;
- 3° de argumenten die gediend hebben om het bedrag van de boete vast te stellen.

Elke persoon die gehouden is tot betaling van de administratieve geldboete, vermeld in het eerste lid, kan bij de bevoegde overheid een schriftelijk en gemotiveerd verzoek tot kwijtschelding of vermindering van de administratieve geldboete indienen. De bevoegde overheid beslist over het verzoek tot vrijstelling of vermindering van de administratieve geldboete wanneer deze niet meer onderhevig is aan het bezwaar, vermeld in artikel 9, of enig rechterlijk beroep. De bevoegde overheid kan de administratieve geldboete kwijtschelden of verminderen als persoonlijke en

feitelijke omstandigheden eigen aan het geval dat redelijk verantwoord en de belastingplichtige blijk geeft van goede trouw.”.

Art. 8. In artikel 9 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 mei 2010 en 17 februari 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden het tweede en het derde lid vervangen door wat volgt:

“Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het wordt schriftelijk ingediend;
- 2° het wordt ondertekend;
- 3° het wordt gemotiveerd.

Het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, wordt op straffe van verval ingediend binnen drie maanden vanaf de datum waarop de belastingplichtige het aanslagbiljet heeft ontvangen of vanaf de kennisgeving van de aanslag of de datum van de inning van de contantbelasting. Het aanslagbiljet wordt geacht ontvangen te zijn op de derde werkdag die volgt op de datum van de verzending van het aanslagbiljet. Als het aanslagbiljet verzonden werd met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van zijn verzending. Als het aanslagbiljet verzonden werd via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van zijn verzending. Als het bestuur en de belastingplichtige hetzelfde informatiesysteem gebruiken om berichten elektronisch uit te wisselen, wordt het aanslagbiljet geacht ontvangen te zijn op het tijdstip waarop het aanslagbiljet toegankelijk wordt voor de belastingplichtige.”;

2° aan paragraaf 1 worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het lokaal of provinciaal bestuur kan, met toepassing van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, de mogelijkheid aanbieden om bezwaarschriften via elektronische weg in te dienen. De indiening van het bezwaarschrift via elektronische weg geldt als uitdrukkelijke instemming van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger om berichten binnen de bezwaarprocedure via die elektronische weg uit te wisselen.

Als het bezwaarschrift, vermeld in het eerste lid, verzonden wordt met de post, geldt de datum van de poststempel als datum van indiening van het bezwaar. Als het bezwaarschrift verzonden wordt via elektronische weg, geldt de datum van de elektronische verzending als datum van indiening van het bezwaar.”;

3° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “financieel beheerder” vervangen door de woorden “bevoegde financiële ambtenaar”;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de zin “De ontvangstmelding kan via een duurzame drager worden gestuurd.” opgeheven;

5° in paragraaf 2, tweede lid, worden de woorden “het personeel van de gemeente” vervangen door de zinsnede “het personeel van de gemeente of het personeel van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat met toepassing van artikel 196, §2, van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur prestaties verricht voor de gemeente” en worden de woorden “De financieel beheerder” vervangen door de woorden “De bevoegde financiële ambtenaar”;

6° in paragraaf 4, tweede lid, worden de woorden "of via duurzame drager" opgeheven;

7° in paragraaf 5 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"De beslissing van de bevoegde overheid wordt met een aangetekende brief betekend aan de belastingschuldige en, in voorkomend geval, zijn vertegenwoordiger. De bevoegde financiële ambtenaar wordt op de hoogte gebracht van de voormelde beslissing. De voormelde aangetekende brief vermeldt de instantie waarbij beroep kan worden ingesteld, en de ter zake geldende termijnen en vormen. Als de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger ingestemd heeft met de elektronische uitwisseling van fiscale berichten, met toepassing van paragraaf 1, vierde lid, is aan het voormelde vereiste van het aangetekend schrijven voldaan als bewijs geleverd kan worden van het tijdstip van de elektronische verzending.";

8° paragraaf 6 wordt opgeheven.

Art. 9. In artikel 11 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 december 2019, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan de eerste zin worden de woorden "voor zover deze niet specifiek de belastingen op de inkomsten betreffen" toegevoegd;

2° in punt 1° worden de woorden ", voor zover deze niet specifiek de belastingen op de inkomsten betreffen" opgeheven;

3° aan punt 2° wordt de volgende zin toegevoegd:

"Met behoud van de toepassing van artikel 35, §1, eerste lid, 2°, van het voormelde wetboek, geeft de notaris die een akte opmaakt over de vervreemding of de hypotheaire aanwending van een onroerend goed, daarvan ook bericht aan de bevoegde financiële ambtenaar van het ambtsgebied waarin het goed ligt.".

Art. 10. Aan hetzelfde decreet wordt een artikel 11/1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 11/1. §1. In dit artikel wordt verstaan onder de algemene verordening gegevensbescherming: verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG.

§2. De persoonsgegevens die verzameld worden in het kader van dit decreet, worden verwerkt conform de regelgeving over de bescherming van de verwerking van persoonsgegevens. De verwerking van persoonsgegevens is gebaseerd op artikel 6, eerste lid, 1), c) en e), van de algemene verordening gegevensbescherming.

§3. Conform de bepalingen van dit decreet verwerken de volgende instanties op een gestructureerde en systematische wijze persoonsgegevens als verwerkingsverantwoordelijke in de zin van artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming:

1° de Vlaamse gemeenten;

2° de Vlaamse provincies.

§4. De instanties, vermeld in paragraaf 3, kunnen conform de bepalingen van dit decreet persoonsgegevens verwerken van:

- 1° belastingplichtigen;
- 2° belastingschuldigen en hun vertegenwoordigers.

§5. De verwerking van de persoonsgegevens heeft als doel:

- 1° de vestiging en invordering van belastingen van de belastingplichtigen, vermeld in artikel 4, §2, tweede lid, 2°;
- 2° de behandeling van administratieve bezwaren tegen een aanslag, belastingverhoging of een administratieve geldboete als vermeld in artikel 9.

§6. De instanties, vermeld in paragraaf 3, verwerken in het bijzonder de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° wat betreft de personen, vermeld in paragraaf 4, 1°:
 - a) de persoonsgegevens in het belastingkohier, vermeld in artikel 4, §2, tweede lid, 2°;
 - b) het elektronisch adres bedoeld om elektronische berichten te ontvangen, overeenkomstig artikel 4, §3, derde lid, en artikel 7, §1, derde lid;
 - c) gegevens over de belastingschuld, met name het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit;
- 2° wat betreft de personen, vermeld in paragraaf 4, 2°:
 - a) naam, voornaam en adres van de belastingschuldige of zijn vertegenwoordiger;
 - b) het elektronisch adres bedoeld om elektronische berichten te ontvangen, overeenkomstig artikel 9, §1, vierde lid;
 - c) gegevens over de belastingschuld, met name het belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit;
 - d) relatie tot de belastingplichtige.

Indien, conform de bepalingen van dit decreet, de instanties, vermeld in paragraaf 3, het rijksregisternummer verwerken, gebeurt de verwerking met het doel om op een unieke wijze natuurlijke personen te identificeren.

§7. Derden die daartoe gemachtigd zijn bij wet of decreet, hebben slechts toegang tot persoonsgegevens voor zover die toegang toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is voor het uitvoeren van de taken die hun zijn toegewezen in het kader van de opdracht, vermeld in paragraaf 5, 1°.

§8. De gegevens, vermeld in paragraaf 6, worden bewaard overeenkomstig de regeling die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§9. De Vlaamse Regering kan aan de verwerkingsverantwoordelijken, vermeld in paragraaf 3, en de derden, vermeld in paragraaf 7, minimumnormen opleggen om de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 6, transparant en veilig te laten verlopen.”.

Hoofdstuk 3. Slotbepaling

Art. 11. Artikel 11, 2°, van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen, zoals van kracht vanaf de datum van inwerkingtreding van dit decreet, is voor het eerst van toepassing op de akten die vanaf twee maanden na de inwerkingtreding van dit decreet worden verleden.

Brussel, 23 februari 2024.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur,
Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN